

महाराष्ट्र विधानसभा

चौथे अधिवेशन, २०२०

अतारांकित प्रश्नोत्तरांची यादी

प्रश्नांची एकूण संख्या - ५०

पुणे, महानगरपालिकेच्या विविध प्रभागांत सांडपाणी वाहिन्यांच्या देखभाल दुरुस्तीच्या कामात झालेला गैरव्यवहार

(१) ६९ (०६-०४-२०२०). श्री.भिमराव तापकीर (खडकवासला) : सन्माननीय नगर विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पुणे महानगरपालिकेच्या विविध क्षेत्रीय कार्यालये तसेच मुख्य खात्यांमार्फत सांडपाणी वाहिन्यांच्या देखभाल दुरुस्तीच्या कामात गैरव्यवहार झाला असल्याचे माहे जानेवारी, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मागील पाच वर्षांमध्ये शहरातील सांडपाणी वाहिन्यांच्या देखभाल दुरुस्तीसाठी १०० कोटी रुपये खर्च झाला असून अद्यापही सुमारे ७०० किलोमीटर वाहिन्या तुंबल्याचे महानगरपालिकेच्या नोंदीमध्ये असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सांडपाणी वाहिन्यांच्या देखभाल दुरुस्तीवर एकूण झालेल्या खर्चाच्या अनुषंगाने कोणकोणत्या ठिकाणी व कशाप्रकारे देखभाल दुरुस्ती करण्यात आली आहे,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी मा.आयुक्त, पुणे महानगरपालिका यांना दिनांक २६ डिसेंबर, २०१९ (जा.क्र.१०९८/१९) रोजी वा त्यासुमारास लेखी पत्रव्यवहार केला असता अद्यापही माहिती उपलब्ध करून दिलेली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, सदरहु प्रकरणी माहिती उपलब्ध करून देण्यास होत असलेली टाळाटाळ, शासनाची दिशाभूल करून झालेल्या पैशांच्या अपव्यय आणि सांडपाणी दुरुवस्था याबाबत शासनातर्फे चौकशी करून कोणती कार्यवाही करण्यात आली वा येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथ शिंदे (२९-१०-२०२०) : (१) व (२) • अशा प्रकारची तक्रार स्थानिक विधानसभा सदस्यांनी केली आहे हे खरे आहे.

• तसेच मागील ५ वर्षांमध्ये सांडपाणी वाहिन्यांच्या देखभाल दुरुस्ती व भांडवली कामांसाठी पुणे महानगरपालिकेच्या १५ क्षेत्रीय कार्यालयाकडून रुपये ७६.५० कोटी खर्च झालेला आहे.

- या खर्चामध्ये वडगाव शेरी, येरवडा कळस धानोरी, औंध-बाणेर, शिवाजीनगर, सिंहगड रोड, वारजे-कर्वेनगर, धनकवडी-सहकार नगर, कौढवा-येवलेवाडी, हडपसर-मुंढवा, वाणवडी-रामटेकडी, भवानीपेठ, बिबवेवाडी, कसवा-विश्रामबागवाडा येथील ड्रेनेज लाईन देखभाल दुरूस्ती व साफसफाई या कामांचा समावेश आहे.
- दि.२५.०९.२०१९ रोजी झालेल्या अतिवृष्टीमुळे पुणे शहरातील ओढे व नाले यांच्या लगतच्या सोसायट्या व झोपडपट्यांमध्ये पूराचे पाणी गेल्याने या भागातील ड्रेनेज लाईन्स व चॅबर्स पूर्ण विस्कळीत झाले होते. सदरचे काम देखभाल दुरूस्तीच्या नियमित कामामधून करण्यात आले आहे.
- (३) व (४) सदरची माहिती उपलब्ध करून देण्यात आली असल्याचे पुणे महानगरपालिकेने कळविले आहे.
- (५) व (६) प्रश्न उद्भवत नाही.

महानगरपालिका क्षेत्रात विविध पायाभूत सुविधा विकसित करण्यासाठी मंजूर करण्यात आलेल्या कामांना स्थगिती देण्यात आल्याबाबत

- (२) ८१ (०६-०४-२०२०). श्रीमती देवयानी फरांदे (नाशिक मध्य), श्री.कृष्णा खोपडे (नागपूर पूर्व), श्री.सचिन कल्याणशेड्डी (अक्कलकोट), श्री.संतोष दानवे (भोकरदन), श्री.प्रताप अडसड (धामणगाव रेल्वे) : सन्माननीय नगर विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) नगर विकास विभागातर्फे महानगर पालिका/नगरपालिका/ नगरपंचायत/ नगर परिषद अंतर्गत पायाभूत सुविधा, रस्ता अनुदान, ठोक तरतूद, नगरोत्थान, हद्दवाढ, यात्रास्थळ व अन्य शीर्ष अंतर्गत विविध विकासकामांना दिलेला विकासनिधी थांबविण्याबाबत स्थगिती आदेश शासनाच्या वतीने अवर सचिव, नगर विकास विभाग यांनी दिनांक ५ डिसेंबर, २०१९ रोजी वा त्यासुमारास काढलेला आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, अशा प्रकारे पायाभूत सुविधा विकसित करणाऱ्या विविध विकास कामांना स्थगिती देण्याची कारणे काय आहेत,
- (३) असल्यास, यासंदर्भात नागपूर येथील हिवाळी अधिवेशन काळात मा.मुख्यमंत्री महोदयांना नागपूर शहर व ग्रामीण येथील काही लोकप्रतिनिधींनी पत्र दिले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, विकास कामांना सुरुवात करण्याच्या दृष्टीने शासन निर्णय घेऊन विकासकामाचा निधी थांबविण्याचा हा आदेश मागे घेण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथ शिंदे (२२-१०-२०२०) : (१) होय, हे खरे आहे.

(२), (३), (४) व (५) दिनांक ०५ डिसेंबर, २०१९ चे स्थगिती आदेश दि.३१ मार्च, २०२० अन्वये अशंतः मागे घेण्यात आले आहेत.

कल्याण-डोंबिवली (जि.ठाणे) महानगरपालिका क्षेत्रात कल्याण (पश्चिम) येथील

गोपालकृष्ण हॉटेलने केलेले वाढीव अनधिकृत बांधकाम

(३) २३७ (२०-०३-२०२०). श्री.महेश चौधुले (भिवंडी पश्चिम) : सन्माननीय नगर विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) कल्याण-डोंबिवली (जि.ठाणे) महानगरपालिका क्षेत्रात कल्याण (पश्चिम) लक्ष्मी मार्केट समोरील गोपाल कृष्ण हॉटेलचे वाढीव बांधकाम अनधिकृत घोषित केले असून हॉटेल मालकाच्या विरोधात एमआरटीपी चा गुन्हा दाखल करण्यात आला, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, गोपाळ कृष्ण हॉटेलच्या वाढीव अनधिकृत बांधकामा प्रकरणी अधिकारी व नगरसेवकांची एक समिती देखील गठीत करण्यात आली होती, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सदर समितीने अनधिकृत बांधकाम निष्कासित करण्याचा अहवाल दिला आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, अहवाल प्राप्त होऊन देखील महानगरपालिका प्रशासनाने अद्याप अनधिकृत बांधकाम निष्कासित केलेले नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (५) असल्यास, बांधकाम निष्कासित करण्यास टाळाटाळ करणाऱ्या अधिकाऱ्यांवर निलंबनाची कारवाई करण्यात येणार आहे काय,
- (६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथ शिंदे (२३-१०-२०२०) : (१), (२), (३), (४) व (५) • कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिका क्षेत्रातील गोपाळ कृष्ण हॉटेलची दुरुस्ती करण्यास दि.३१.०३.२०११ रोजी नगररचना विभागामार्फत परवानगी देण्यात आली असून, तदनंतर दोन वेळा मुदतवाढ देण्यात आलेली आहे.

- महानगरपालिकेच्या सर्वसाधारण सभेत याबाबत चर्चा उपस्थित झाल्याने गोपाळ कृष्ण हॉटेलच्या दुरुस्तीस दिलेल्या परवानगीच्या अनुषंगाने स्थळपाहणी करणेकरिता सर्वसाधारण सभेने दि.१८.१०.२०१२ रोजी ठराव क्र.७६ अन्वये सर्व प्रकरणांची चौकशी करून एकत्रितरित्या अहवाल सादर करणेकरिता १९ सदस्यांची तदर्थ समिती गठित केली होती.
  - प्रस्तुत प्रकरणी परवानगी देणारे नगररचनाकार यांचेविरुद्ध प्रशासनाने खातेनिहाय चौकशी प्रस्तावित केली. सदर खातेनिहाय चौकशीचा अंतिम अहवाल प्राप्त झाला असून, महानगरपालिका स्तरावर पुढील कार्यवाही प्रस्तावित आहे.
  - सन २०१६-१७ या कालावधीत शिवाजी चौक ते महम्मद अली चौक ते महात्मा फुले चौक या नियोजित १८.०० मी. रस्त्यामध्ये गोपाळ कृष्ण हॉटेलचे पूर्ण ओट्याचे क्षेत्र बाधित होत असल्याने, सदर ओट्याचे बांधकाम निष्कासित करून, सदरची जागा महानगरपालिकेने रस्ता रुंदीकरणासाठी वापरली, ही वस्तुस्थिती आहे.
  - गोपाळ कृष्ण हॉटेलच्या वाढीव बांधकामाबाबत तदर्थ समितीचा अहवाल अप्राप्त आहे. तदर्थ समितीचा अहवाल प्राप्त झालेनंतर आवश्यक ती कार्यवाही केली जाणार असल्याचे कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिकेने कळविले आहे.
- (६) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मुंबई महानगरपालिकेच्या प्रशासकीय वॉर्डनिहाय लोकसंख्या
पाहता पी/उत्तर वॉर्डचे विभाजन करण्याबाबत**

(४) ६१२ (२१-०३-२०२०). श्री.अतुल भातखळकर (कांदिवली पूर्व) : सन्माननीय नगर विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मुंबई महानगरपालिकेच्या प्रशासकीय वॉर्डनिहाय लोकसंख्या पाहता सर्वाधिक लोकसंख्या पी उत्तर (मालाड पूर्व / पश्चिम) मध्ये असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, तेथील नागरिकांच्या लोकसंख्येचा विचार करता लोकांना पी उत्तर वॉर्ड मध्ये स्वतःची कामे करण्याकरिता अडचणीचे होत आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, या प्रशासकीय वॉर्डचे विभागीकरण करण्याबाबत लोकप्रतिनिधींकडून झालेल्या मागणी नंतर समिती नेमण्यात आली व त्या समितीने अहवाल सादर केला आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, सदरील अहवालावर शासन स्तरावर कोणती कार्यवाही करण्यात येत आहे,
- (५) असल्यास, शासन किती कालावधीमध्ये या प्रशासकीय वॉर्डचे विभाजन करणार आहे,
- (६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथ शिंदे (१५-१०-२०२०) : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) पी/उत्तर वॉर्डमध्ये स्वतःची कामे करण्याकरिता नमूद कारणामुळे अडचण होत असल्याची तक्रार स्थानिकांकडून प्राप्त झालेली नाही, असे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(३) होय हे खरे आहे, असे, बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(४) बृहन्मुंबई महानगरपालिकेतील विभागांचे आकारमान व लोकसंख्या यामधील असमतोल विचारात घेऊन बृहन्मुंबई महानगरपालिकेतील सर्व विभागांच्या पुनर्रचनेबाबतचा प्रस्ताव महानगरपालिकेच्या सर्व राजकीय पक्षांच्या गटनेत्यांच्या बैठकीत मान्यतेसाठी सादर करण्यात आला असता, सदर प्रस्तावावर सर्व पक्षीय गटनेत्यांनी उपस्थित केलेले मुद्दे, नगरसेवक, मा.आमदार, मा.महापौर आदी मान्यवरांकडून प्राप्त झालेल्या सूचना विचारात घेऊन महानगरपालिका प्रशासनाने या प्रकरणी सर्व संबंधितांशी चर्चा करून वा त्यासाठी वेगळ्या फोरमद्वारे अभ्यास करून धोरणात्मक निर्णय घेण्याबाबतच्या प्रस्तावावर कार्यवाही चालू आहे.

तसेच, सदर प्रस्तावामध्ये मालाड येथील पी/उत्तर विभागाचे विभाजन करून, नवीन विभाग कार्यालय "पी/पूर्व विभाग" या नावाने तसेच विद्यमान पी/उत्तर विभाग "पी/पश्चिम विभाग" या नावाने संबोधण्याचे प्रस्ताविण्यात आले आहे. असे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(५) व (६) प्रशासकीय वॉर्डचे विभाजन करण्याबाबतची कार्यवाही सुरु असून त्यासाठी अजून काही कालावधी लागणार असल्याचे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने कळविले आहे.

**पुणे शहरातील मुळा-मुठा नदीच्या पात्रात वाढलेल्या जलपर्णी वनस्पतीमुळे
डासांचा मोठ्या प्रमाणात प्रादुर्भाव झाल्याबाबत**

(५) १०८७ (०३-०४-२०२०). श्री.चेतन तुपे (हडपसर) : सन्माननीय नगर विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पुणे शहरातील मुळा-मुठा नदीच्या पात्रात वाढलेल्या जलपर्णी वनस्पतीमुळे अनेक ठिकाणी पाणी तुंबून डासांचा मोठ्या प्रमाणात प्रादुर्भाव झाल्याने नागरिकांच्या आरोग्याला धोका निर्माण झाला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, डॅंग्यू, चिकुनगुनिया, स्वाईन फ्ल्यू या नव्याने उद्भवलेल्या आजारांचे प्रमाण वाढले असून रक्त तपासणी, सोनोग्राफी, एक्स रे इ. महागड्या तपासण्यांसाठी गरीब नागरिकांना पुणे महानगरपालिकेकडून आरोग्याची सेवा पुरेशी मिळत नसल्याने त्यांची खासगी दवाखान्यामार्फत मोठ्या प्रमाणात आर्थिक पिळवणूक होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, ही वनस्पती काढून टाकण्यासाठी पुणे महानगरपालिकेकडून कोणत्या स्वरूपाची उपाययोजना करण्यात आली वा येत आहे,

(४) असल्यास, सदर वनस्पती पूर्णपणे काढून टाकण्यासाठी किती कालावधी लागणे अपेक्षित आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथ शिंदे (२७-१०-२०२०) : (१) व (२) • पुणे शहरातील मुळा-मुठा नदीच्या पात्रातील जलपर्णीमुळे तसेच इतर ठिकाणी झालेल्या किटकजन्य आजारांच्या प्रादुर्भावामुळे तसेच अतिवृष्टीमुळे सन २०१९ मध्ये जवळपास २२०० च्या आसपास रुग्ण आढळून आले होते, हे खरे आहे.

• तथापि, सद्यःस्थितीत परिस्थिती नियंत्रणात असून, पुणे महानगरपालिकेच्या सर्व दवाखाने व रुग्णालयांकडे रक्त तपासणी, एक्स रे या सुविधा शासकीय दरामध्ये कमी दराने उपलब्ध असून देण्यात येत आहेत.

• ज्येष्ठ नागरिक व गरोदर माता यांना सर्व सुविधा मोफत पुरविण्यात येतात, असे पुणे महानगरपालिकेने कळविले आहे.

• तथापि, खाजगी रुग्णालयाकडून रुग्णांची आर्थिक पिळवणूक होत असल्याचे निदर्शनास आल्यास पुणे महानगरपालिकेकडून वेळोवेळी कायदेशीर कारवाई करण्यात येत असल्याचे पुणे महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(३) व (४) • जलपर्णी ही वनस्पती नदी व तलावाच्या पात्रामध्ये गेल्या ८-१० वर्षांपासून मोठ्या प्रमाणावर वाढत असल्याची समस्या पुणे शहरात निर्माण झाली आहे.

• सन २०१९-२० व २०२०-२१ या कालावधीमध्ये जलपर्णी निर्मूलनाकरीता पुणे महानगरपालिकेमध्ये आर्थिक तरतूद करण्यात आलेली आहे.

• जलपर्णी निर्मूलनाकरीता यांत्रिक बोटोंचा वापर करण्यात येत असून, डासांच्या निर्मूलनासाठी नियोजनबद्ध किटक नाशकांची फवारणी करण्यात येते.

- अपूरा कर्मचारी वर्ग असल्याने इन्डोअर व्हेक्टर कंट्रोल प्रोग्रॅम अंतर्गत ठेकेदार पध्दतीने काम करण्यात येत असून, किटक प्रतिबंधक विभागामार्फत जलपर्णीचे निर्मूलन करण्याची कार्यवाही नियमितरित्या सुरू असल्याचे पुणे महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

मिरा-भाईदर महानगरपालिकेतील (जि.ठाणे) अधिकारी/कर्मचाऱ्यांवर कारवाई करण्याबाबत

(६) १२४७ (०३-०४-२०२०). श्रीमती गीता जैन (मिरा भाईदर) : सन्माननीय नगर विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मिरा-भाईदर महानगरपालिकेतील लाचलुचपत विभागाने केलेल्या कारवाईत दोषी आढळून आलेल्या ५ सहायक आयुक्त पदाच्या समकक्ष पदावरील अधिकारी, २ कनिष्ठ अभियंता व २ वैद्यकीय अधिकारी यांच्यावर महानगरपालिकेने कोणतीच कारवाई केली नसून ते त्याच पदावर किंवा समकक्ष पदावर कार्यरत असल्याने त्यांच्या कार्यपध्दतीत गैरवर्तणूक वाढली असल्याने स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांनी मा.आयुक्त, मिरा भाईदर महानगरपालिका यांच्याकडे उक्त अधिकारी कर्मचारी यांचेवर महाराष्ट्र महानगरपालिका कलम ५६ मधील पोट कलम ३ अन्वये कारवाई करावी अशी निवेदनाद्वारे मागणी केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले, चौकशीच्या अनुषंगाने उक्त अधिकारी व कर्मचारी यांचेवर महाराष्ट्र महानगरपालिका कलम ५६ मधील पोट कलम ३ अन्वये कारवाई करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथ शिंदे (२३-१०-२०२०) : (१) अशा प्रकारचे निवेदन आयुक्त, मिरा-भाईदर महानगरपालिका यांना प्राप्त झाले आहे.

(२) • मिरा-भाईदर महानगरपालिकेमधील श्री.संजय दोंडे, सहायक आयुक्त व श्री.प्रशांत जानकर, कनिष्ठ अभियंता यांचे प्रकरण सन-२०११ चे असून, त्यावेळी त्यांची प्रशासनामार्फत चौकशी करण्यात आलेली नव्हती.

• तथापि, मा.न्यायालयीन निर्णयाच्या अधीन राहून त्यांना निलंबन आढावा समिती गठीत करून कामावर पुनःस्थापित करण्यात आलेले आहे.

• उर्वरित अधिकारी/कर्मचाऱ्यांविरुद्ध महानगरपालिकेमार्फत चौकशी पूर्ण केली असून, चौकशी अहवालावर महानगरपालिका स्तरावर कार्यवाही प्रस्तावित आहे.

• सदर कर्मचाऱ्यांविरुद्ध लाचलुचपत विभागामार्फत मा.न्यायालयात खटला दाखल केलेला असून, याबाबत मा.न्यायालयाचा अंतिम निर्णय प्रलंबित आहे.

• दि.१४.१०.२०११ व दि.३१.०१.२०१५ रोजीच्या शासन निर्णयातील तरतूदीच्या अनुषंगाने निलंबन आढावा समितीची बैठक आयोजित करून उक्त अधिकारी/कर्मचारी यांना मा. न्यायालयाच्या निर्णयाच्या अधीन राहून कामावर हजर करून घेण्यात आले असल्याचे, मिरा-भाईंदर महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

डोंबिवली (जि.ठाणे) शहरातील वाढते प्रदुषण

(७) १४६५ (२१-०३-२०२०). श्री.प्रमोद (राजू) रतन पाटील (कल्याण ग्रामीण) : सन्माननीय नगर विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) डोंबिवली (जि.ठाणे) शहरातील वाढते प्रदुषण व अस्वच्छतेबाबत बुधवार दिनांक ८ जानेवारी, २०२० रोजी वा त्या सुमारास केंद्रिय प्रदुषण नियंत्रण मंडळाच्या अधिकाऱ्यांनी डोंबिवली येथे येऊन एमआयडीसी व महानगरपालिका अधिकाऱ्यांवर कारवाई करण्याचे आदेश दिल्यानंतर दोषी अधिकाऱ्यांवर कारवाई करण्याबाबत स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी मा.मुख्यमंत्री यांच्याकडे निवेदनाद्वारे दिनांक १० जानेवारी, २०२० रोजी वा त्या सुमारास मागणी केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर निवेदनाच्या अनुषंगाने एमआयडीसी व कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिका अधिकाऱ्यांवर कोणती कारवाई करण्यात आली वा येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथ शिंदे (२३-१०-२०२०) : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) • कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिका क्षेत्रातील एम.आय.डी.सी. परिसरातील वाढते प्रदुषण व अस्वच्छतेसंदर्भात मा.राष्ट्रीय हरित लवादाच्या निर्देशानुसार नियुक्त संनियंत्रण समितीसमोर दि.०८.०१.२०२० रोजी सुनावणी घेण्यात आली.

• त्यामध्ये कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिकेला एम.आय.डी.सी. परिसरातील डेब्रीज/कचरा तातडीने उचलणेबाबत सुचना करण्यात आली.

• त्यास अनुसरून दि.२०.०१.२०२० रोजी जेसीबी, पोकलेन मशीन व मनुष्यबळाचा वापर करून सदरचे नाले साफ करून, नाल्यांमधून काढलेला गाळ/कचरा कल्याण येथील कचरा डेपोवर टाकण्यात आला आहे.

• कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिकेच्या घनकचरा व्यवस्थापन विभागामार्फत रस्त्यावरील डेब्रीज/कचरा नियमित उचलण्यात येऊन कचरा डेपोवर टाकण्यात येतो.

• सदर बैठकीमध्ये झालेल्या निर्णयानुसार तातडीने योग्य ती दक्षता घेतल्याने महानगरपालिकेच्या अधिकाऱ्यांवर कारवाई करण्याचा प्रश्न उद्भवत नसल्याचे कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**नांदुरा (जि.बुलढाणा) येथील आठवडी बाजारामध्ये मोठे टीन शेड नसल्याने
भाजी विक्रेते व ग्राहकांची गैरसोय होत असल्याबाबत**

(८) २२२५ (०३-०४-२०२०). श्री.राजेश एकडे (मलकापूर) : सन्माननीय नगर विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नांदुरा (जि.बुलढाणा) येथील आठवडी बाजारामध्ये मोठे टीन शेड नसल्याने भाजी विक्रेते व ग्राहक नागरिकांची प्रचंड गैरसोय होत असल्याची बाब माहे नोव्हेंबर, २०१९ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, पावसाळ्यामध्ये सदर आठवडी बाजार जलमय तसेच चिखलमय होतो, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय निष्पन्न झाले व तदनुसार नांदुरा (जि.बुलढाणा) येथील आठवडी बाजारामध्ये मोठे टीनशेड आणि अंतर्गत रस्त्यांचे डांबरीकरण अथवा पेव्हर ब्लॉक बसविणेबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथ शिंदे (२३-१०-२०२०) : (१), (२) व (३) • नांदुरा नगरपरिषदेअंतर्गत आठवडी बाजार, रस्त्याचा भाग सोडून पावसाळ्यामध्ये जलमय होतो, ही वस्तुस्थिती आहे. याकरीता नगरपरिषदेने आठवडी बाजारात मुरुम पसरविला आहे.

• तसेच यासाठी नगरपरिषदेने १३ व्या वित्त आयोगाच्या निधीतून आठवडी बाजारामधून मुख्य रस्त्याचे डांबरीकरण करून भाजी विक्रेत्यांकरीता ओट्यांचे बांधकाम केले आहे. त्यामुळे भाजी विक्रेते आणि ग्राहक यांची गैरसोय होत नाही.

• भाजी विक्रेते व ग्राहकांनी बाजारामध्ये टीनशेड करीता नगरपरिषदेकडे मागणी केल्याचे दिसून आले नाही. दरम्यान, आठवडी बाजारात दुकान समुहाचे बांधकाम करून आठवडी बाजार विकसित करण्याची बाब नगरपरिषदेच्या विचाराधीन असल्याचे नगरपरिषदेने कळविले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**अमरावती जिल्ह्यातील शासकीय कार्यालयामध्ये सेवा हमी कायद्यानुसार माहिती
प्रसिद्ध व जाहीर न करणा-या अधिकाऱ्यांवर कारवाई करणेबाबत**

(९) २४२० (१६-०३-२०२०). श्री.राजकुमार पटेल (मेळघाट) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) महाराष्ट्र लोकसेवा हक्क अधिनियम, २०१५ मधील दिनांक १६ नोव्हेंबर २०१६ रोजी जाहीर केलेल्या अधिसूचनेतील कलम ३ नुसार अमरावती जिल्ह्यातील किती कार्यालयांनी त्यांच्याकडून पुरवण्यात येणाऱ्या सेवा व कालमर्यादा व इतर बाबींची माहिती सूचनाफलक व पोर्टलवर प्रकाशित केलेली नाही,

- (२) असल्यास, लोकसेवा हक्क अधिनियम, २०१५ च्या अधिसूचनेमध्ये दिनांक १६ नोव्हेंबर २०१६ च्या कलम ३ नुसार माहिती प्रसिद्ध न करणाऱ्या किती अधिकाऱ्यांवर अधिसूचना अंमलात आल्यापासून कारवाई करण्यात आली वा येत आहे,
- (३) असल्यास, महाराष्ट्र लोकसेवा हक्क अधिनियम, २०१५ नुसार नागरिकांना पुरविण्यात येणाऱ्या सेवा कालमर्यादा याबाबतची माहिती शासनाने पोर्टलवर व कार्यालयाबाहेर प्रसिद्ध करण्यासाठी कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. उद्धव ठाकरे (२३-१०-२०२०) : (१) सदर माहिती जिल्ह्यातील सूचनाफलकांवर प्रसिद्ध करण्यात आलेली आहे.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) सदरची माहिती जिल्ह्यांतील कार्यालयांमध्ये सूचना फलक, फ्लॅक्स बोर्ड, भित्तीपत्रके याद्वारे प्रसिद्ध करण्यात आलेली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

यवतमाळ नगरपरिषदेची हद्दवाढ होऊनसुध्दा अद्यापपर्यंत ग्रामपंचायत कर्मचा-यांचे समावेशन झाले नसल्याबाबत

(१०) २८५४ (२१-०३-२०२०). श्री.मदन येरावार (यवतमाळ) : सन्माननीय नगर विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) सन २०१६ पासून यवतमाळ नगरपरिषदेची हद्दवाढ होऊनसुध्दा अद्यापपर्यंत ग्रामपंचायत कर्मचा-यांचे समावेशन झाले नाही, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, काही कर्मचा-यांनी मा.उच्च न्यायालय व इतर न्यायालयात समावेशन करण्याबाबत प्रकरणे दाखल केली आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सदर ग्रामपंचायत कर्मचारी तुटपुंज्या माधनावर काम करीत आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, शासनाने उक्त प्रकरणी कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथ शिंदे (२०-१०-२०२०) : (१), (२), (३) व (४) • नगरपरिषद यवतमाळची हद्दवाढ दिनांक २२/१/२०१६ रोजीच्या आदेशान्वये झाली असून त्यामधील हद्दवाढीची प्राथमिक उद्घोषणा निर्गमित झाल्यानंतर तत्कालिन ग्रामपंचायतीने घेतलेले ९८ कर्मचारी यांनी त्यांच्या समावेशनासाठी मा.उच्च न्यायालयात याचिका दाखल केली आहे.

• प्राथमिक उद्घोषणेपूर्वी ग्रामपंचायतीच्या कायम ठरावाद्वारे सेवेत दाखल केलेल्या कर्मचाऱ्यांचे समावेशन करण्याचा प्रस्ताव तसेच प्राथमिक उद्घोषणेनंतर ग्रामपंचायतीने सेवेत

घेतलेल्या कर्मचाऱ्यांची यादी संचालक, नगरपरिषद प्रशासन संचालनालय, वरळी, मुंबई यांच्याकडे प्राप्त झाली आहे. यासंदर्भात पुढील कार्यवाही त्या कार्यालयाकडून करण्यात येत असल्याचे त्यांनी कळविले आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

नाशिक महानगरपालिका अंतर्गत कामांना प्रशासकीय मान्यता देणेबाबत

(११) २९२२ (२१-०३-२०२०). श्रीमती देवयानी फरांदे (नाशिक मध्य) : सन्माननीय नगर विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नाशिक महानगरपालिका अंतर्गत दिनांक ०३ सप्टेंबर, २०१९ रोजी वा त्या सुमारास वितरीत करण्यात आलेल्या निधीतून प्रशासकीय मान्यतेसाठी प्रस्ताव मा.विभागीय आयुक्त, नाशिक यांनी जिल्हास्तरीय सामितीच्या शिफारशी सह प्रधान सचिव, नगरविकास विभाग-२ मुंबई यांना दिनांक २२ जानेवारी, २०२० रोजी वा त्या सुमारास पाठविलेला होता, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, अद्याप सदर कामांना प्रशासकीय मान्यता न मिळाल्याने निधी आखर्चित राहिला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, विहित मुदतीत कामांना प्रशासकीय मान्यता न देण्याची कारणे आहेत,

(४) असल्यास, प्रशासकीय मान्यता देण्यासाठी कोणती कार्यवाही करण्यात आली वा येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथ शिंदे (२२-१०-२०२०) : (१) विभागीय आयुक्त, नाशिक यांनी दिनांक ३ सप्टेंबर, २०१९ अन्वये शासनास प्रस्ताव सादर केला आहे, हे खरे आहे.

(२), (३), (४) व (५) याबाबत शासनस्तरावर आवश्यक कार्यवाही सुरु आहे.

नवी मुंबईत विकासकामांच्या नावाखाली तिवरांची कत्तल करण्यात येत असल्याबाबत

(१२) ३०३१ (०५-०४-२०२०). श्री.सुनील राणे (बोरीवली) : सन्माननीय नगर विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नवी मुंबईत मागील काही वर्षात विकास कामांच्या नावाखाली तिवरांची कत्तल करण्यात येत असून त्यामुळे तिवरांच्या झाडांची संख्या कमी होत चालली असल्याने या संदर्भात मुंबई उच्च न्यायालयाने महानगरपालिकेला माहे जानेवारी, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान कांदळवनाचे रक्षण करण्याच्या सूचना दिल्या आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या सूचनांनुसार महानगरपालिकेने कांदळवनांच्या संरक्षणाकरिता कोणत्या उपाययोजना केल्या आहेत वा करण्यात येत आहेत,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथ शिंदे (२३-१०-२०२०) : (१) • नवी मुंबई महानगरपालिकेला मा. उच्च न्यायालयाच्या अशा प्रकारच्या सूचना विवक्षितपणे प्राप्त झालेल्या नाहीत.

(२) • नवी मुंबई महानगरपालिकेने कांदळवन संरक्षणासाठी सूचना फलक लावणे, चैनलिंग फेसिंग करणे व कांदळवन क्षेत्रात डेब्रीज टाकून भराव करण्यास प्रतिबंध करण्यासाठी ४ भरारी पथकाची नेमणूक केलेली आहे.

• कांदळवनातील तिवरांच्या झाडांच्या कत्तलीबाबत प्राप्त तक्रारींवर तात्काळ कार्यवाही करणेकरीता वनपरिक्षेत्र अधिकारी, कांदळवन संधारण घटक, नवी मुंबई यांना सूचित करण्यात येते.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

गडचिरोली जिल्ह्यातील ओ.बी.सी समाजाचे आरक्षण पूर्ववत करणेबाबत

(१३) ३०९९ (२०-०३-२०२०). डॉ.देवराव होळी (गडचिरोली) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) गडचिरोली जिल्ह्यामध्ये सन १९९४ पर्यंत ओ.बी.सी. समाजाला १९% आरक्षण लागू होते हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सन १९९७ मध्ये जिल्ह्यातील ओबीसींचे आरक्षण ८% कमी करून १९ टक्यावरून ११ टक्यावर आणण्यात आले व त्यानंतर सन २००२ मध्ये आणखी ५% कपात करून ११ टक्यावरून केवळ ६% टक्यावर आरक्षण आणले, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सामाजिक दृष्टीने अत्यंत महत्वाच्या असणाऱ्या या प्रश्नाकडे शासन दुर्लक्ष करीत असून त्यामुळे शासनाविषयी ओबीसी समाजामध्ये असंतोष निर्माण होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, ओबीसींचे आरक्षण पूर्ववत करण्यासंदर्भात शासनाने कोणता निर्णय घेतला, त्याचे स्वरूप काय आहे व तदनुसार शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे, हे खरे आहे काय,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. उद्धव ठाकरे (२६-१०-२०२०) : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) होय, हे खरे आहे.

गडचिरोली जिल्ह्यात अनुसूचित जमातीस वाढीव आरक्षण (२४%) देण्यासाठी इतर मागास वर्गाबरोबरच अनुसूचित जाती, वि.जा.(अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क) व भ.ज.(ड) या मागास प्रवर्गांचेही आरक्षण कमी करण्यात आले आहे.

(३) व (४) राज्यातील आदिवासी बहुल ८ जिल्ह्यामधील इतर मागासवर्ग व वि.जा.भ.ज. प्रवर्गांची प्रचलीत आरक्षणाची टक्केवारी व प्रवर्गांची असलेली लोकसंख्या विचारात घेऊन यासंदर्भात उपाययोजना सुचविण्यासाठी मंत्रिमंडळास अहवाल सादर करण्याकरिता मा.मंत्री,

अन्न व नागरी पुरवठा यांच्या अध्यक्षतेखाली दि.१२.६.२०२० च्या शासन निर्णयान्वये मंत्रिमंडळ उपसमिती गठीत करण्यात आलेली आहे. सदर मंत्रिमंडळ उपसमितीचा अहवाल प्राप्त झाल्यानंतर पुढील कार्यवाही करण्यात येईल.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिकेने (जि.ठाणे) प्रभाव क्षेत्रात येणाऱ्या
बांधकामांकडे दुर्लक्ष करून परवानगी दिल्याबाबत**

(१४) ३३७९ (१५-०४-२०२०). श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी) : सन्माननीय नगर विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिकेच्या (जि.ठाणे) हद्दीतील मेट्रो मार्गातील बांधकामांना मुंबई महानगर प्रदेश प्राधिकरणाकडून 'ना-हरकत' प्रमाणपत्र घेणे बंधनकारक असतांना कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिकेने प्रभाव क्षेत्रात येणाऱ्या बांधकामांकडे दुर्लक्ष करून त्यांना परवानगी दिल्याची बाब माहे डिसेंबर, २०१९ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या प्रकरणी शासनाने अधिक चौकशी केली आहे काय, चौकशीचे निष्कर्ष काय आहेत व त्यानुसार संबंधितांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथ शिंदे (२३-१०-२०२०) : (१) व (२) • केंद्र शासन, राज्य शासन व कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिकेच्या माध्यमातून मुंबई मेट्रो लाईन-५ (ठाणे-भिवंडी-कल्याण) या २४.१० कि.मी. च्या मार्गिकेला मंजूरी देण्यात आली आहे.

• या मार्गिकेवरील कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिका हद्दीतील सर्व नवीन इमारतींना देण्यात येणारी बांधकाम परवानगी व जुन्या इमारतींच्या पुनर्विकासाकरिता देण्यात येणारी बांधकाम परवानगी प्रदान करतांना मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण यांचेकडून ना-हरकत दाखला प्राप्त करून घेणेबाबत एमएमआरडीएने दि.२०.१२.२०१६ रोजीचे पत्रान्वये कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिकेस कळविले आहे.

• त्यानंतर मुंबई मेट्रो लाईन-५ (ठाणे-भिवंडी-कल्याण) या आखणी लगतच्या ०३ नवीन बांधकाम व ०५ सुधारीत बांधकाम परवानगी मंजूर विकास नियंत्रण नियमावलीनुसार कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिकेने प्रदान केलेल्या आहेत.

• सदर मेट्रो लाईनच्या आखणीलगत धारकांना बांधकाम परवानगीच्या अनुषंगाने मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण यांचेकडून ना-हरकत दाखला प्राप्त करून घेणेकरीता दि.०५.०९.२०१९ रोजीच्या पत्रान्वये कळविले असून, सदर दाखला प्राप्त होईपर्यंत बांधकाम परवानगीस स्थगिती देण्यात आलेली आहे. मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण यांचे ७ बांधकामांना ना-हरकत दाखले प्राप्त झालेले आहेत.

- मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण यांचे दि.२०.१२.२०१६ चे पत्र वरिष्ठांच्या निदर्शनास न आणून देणाऱ्या संबंधित जबाबदार अधिकारी/कर्मचारी यांच्याविरुद्ध कायदेशीर कारवाई करण्यात येत असल्याचे कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिकेने कळविले आहे.
- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील नवीन गृहनिर्माण धोरणाबाबत

- (१५) ३४१७ (१६-०३-२०२०). श्री.मिहीर कोटेचा (मुलुंड) : सन्माननीय गृहनिर्माण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) राज्यात नवीन गृहनिर्माण धोरण निश्चित करण्यात आले आहे,
  - (२) असल्यास, नवीन गृहनिर्माण धोरणाचे थोडक्यात स्वरूप काय आहे,
  - (३) असल्यास, सदरहू धोरण केव्हापासून अंमलात आले आहे व त्याची सद्यस्थिती काय आहे,
  - (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

- श्री. जितेंद्र आव्हाड (२७-१०-२०२०) : (१) व (२) अशा प्रकारचे कोणतेही नवीन गृहनिर्माण धोरण सध्या निश्चित करण्यात आलेले नाही.
- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राळेगांव नगरपंचायत (जि.यवतमाळ) येथील नगरपंचायत परीसरातील
विकास कामांमधील अडथळा दूर करण्याबाबत**

- (१६) ३६७० (०५-०४-२०२०). डॉ.अशोक उईके (राळेगाव) : सन्माननीय नगर विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) राळेगांव नगरपंचायत (जि.यवतमाळ) येथे दिनांक ८ एप्रिल, २०१५ रोजी नगरपंचायत अस्तित्वात आली परंतु नगरपंचायतीच्या परीसरातील शेत सर्वे नं चे सात बारा उता-यावर जमीन मालक म्हणुन शासन असा उल्लेख आहे जी जमीन नगरपंचायतीच्या ताब्यात आहे, परंतु सातबारावर नगरपंचायत मालकीची नोंद नसल्याने शहरातील विकास कामे करण्यास अडथळा होत असल्याचे दिनांक १७ जानेवारी, २०२० रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
  - (२) असल्यास, नगरपंचायत परीसरातील जमीनीवर सातबारा व मालकी नोंद करून विकास कामांमधील अडथळा दूर करण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
  - (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथ शिंदे (२३-१०-२०२०) : (१) • नगरपंचायत राळेगावची स्थापन सन २०१५ मध्ये झाली आहे.

• सदरच्या नगरपंचायत क्षेत्रातील मोकळ्या जमिनीच्या मालकी हक्काबाबत शासन / सरकार अशी नोंद येते, ही बाब खरी आहे.

(२) • राळेगाव नगरपंचायतीचे विकास आराखड्याचे काम करण्यात येत असून सदर आराखडा पूर्ण झाल्यानंतर त्यामधील विकास कामाचे आरक्षण प्रस्ताव सक्षम प्राधिकाऱ्याकडे सादर करून त्यांच्या मान्यतेनंतर विकास कामे करता येतील, असे नगरपरिषदेने कळविले आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**कळंब नगरपंचायत (जि.यवतमाळ) येथे प्रभाग क्र.६ मध्ये केलेले
नालीचे बांधकाम निकृष्ट दर्जाचे असल्याबाबत**

(१७) ३६७५ (०५-०४-२०२०). डॉ.अशोक उईके (राळेगाव) : सन्माननीय नगर विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कळंब नगरपंचायत (जि.यवतमाळ) येथे प्रभाग क्र.६ मध्ये सहायक अनुदान व वैशिष्ट्यपूर्ण निधीमधून नालीचे बांधकाम करण्यात आले परंतु १५ दिवसांमध्येच केलेल्या बांधकामामधून गज बाहेर निघाले असल्याने निकृष्ट दर्जाचे काम झाले असल्याचे दिनांक २० जानेवारी, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, नालीचे बांधकाम निकृष्ट दर्जाचे झाले असल्याने नागरीकांनी संबंधित विभागाला तक्रार केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, संबंधित विभागातील अधिकाऱ्यांचे दुर्लक्ष व कंत्राटदाराने केलेले निकृष्ट दर्जाचे काम याबाबत शासन स्तरावर चौकशी करण्यात आली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथ शिंदे (२०-१०-२०२०) : (१), (२) व (३) • नगरपंचायत कळंब येथील प्रभाग क्रमांक ६ मध्ये लोकशाहीर अण्णाभाऊ साठे नागरी सुधार योजनेअंतर्गत मदन आव्हाडकर ते प्रभाकर अंबाडरे यांचे घरापर्यंत क्राँकट रस्ता व नालीचे काम याकरीता तांत्रिक मान्यता व प्रशासकीय मान्यता घेण्यात आली.

• सदरचे काम निकृष्ट दर्जाचे करण्यात आले असल्याचे व रस्त्यावरील खड्डे व गीट्टी बाहेर दिसत असल्याचे तसेच कामासाठी वापरलेले साहित्य हलक्या दर्जाचे असल्याची तक्रार दिनांक ३/१/२०२० रोजी स्थानिक रहिवाशांनी नगरपंचायतीकडे केली होती.

• तथापि, नंतर सदर तक्रार चुकीने दाखल केल्याचे मान्य करून स्थानिक नागरिकांनी त्यांची तक्रार दिनांक ४/९/२०२० रोजी मागे घेतली आहे.

• तथापि, सदरचे काम ठेकेदाराकडून पूर्ण केल्यानंतर नगरपरिषदेने शासकीय तंत्र निकेतन, यवतमाळ यांचेकडून तांत्रिक लेखा परिक्षण करून घेतले आहे. सदर अहवालानुसार रस्त्यास काही प्रमाणात तडे गेल्याचे आढळून आले. त्यानंतर संबंधीत ठेकेदारांनी सदरच्या त्रुटीची पूर्तता करून रस्ते दुरुस्त केले आहेत, असे नगरपरिषदेने कळविले आहे. नालीच्या कामात लेखापरिक्षणात कोणत्याही त्रुटी दिसून आल्या नाहीत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

कल्याण-डोंबिवली (जि.ठाणे) शहरात वाढत्या लोकसंख्येच्या प्रमाणात महानगरपालिकेत कार्यरत कर्मचा-यांची संख्या कमी असल्याबाबत

(१८) ४१८६ (०५-०४-२०२०). श्री.विश्वनाथ भोईर (कल्याण पश्चिम) : सन्माननीय नगर विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कल्याण-डोंबिवली (जि.ठाणे) शहरात वाढत्या लोकसंख्येच्या प्रमाणात महानगरपालिकेत कार्यरत कर्मचा-यांची संख्या कमी असल्याने नागरिकांना सोयीसुविधा देतांना कर्मचा-यांवर कामाचा ताण वाढत आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिकेत दिनांक ३० नोव्हेंबर, २०१९ रोजी महासभेत कर्मचारी आकृतीबंधास मंजूरी देऊन सदरहू ठराव शासनाच्या नगरविकास विभागाकडे पाठविण्यात आला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, महानगरपालिकेचे सुधारित प्रारूप सेवा प्रवेश नियमही शासनाकडे प्रलंबित आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, सदरहू आकृतीबंधास व सुधारित प्रारूप सेवा नियमास शासनाने अद्यापही मंजूरी दिलेली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, त्याची कारणे काय आहेत व सदरहू आकृतीबंधास व सेवा प्रवेश नियमास मंजूरी देण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथ शिंदे (२३-१०-२०२०) : (१) • महानगरपालिकेतील अपुऱ्या कर्मचाऱ्यांमुळे त्यांचेवर कामाचा ताण वाढत आहे, ही वस्तुस्थिती आहे.

(२), (३), (४) व (५) • कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिका सर्वसाधारण सभेने मंजूर केलेला आकृतीबंध दि.३०.११.२०१९ च्या पत्रान्वये शासनास प्राप्त झालेला आहे.

• तथापि, दि.२४.०६.२०२० रोजीच्या अधिसूचनेन्वये कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिका क्षेत्रात समाविष्ट करण्यात आलेल्या २७ गावांपैकी १८ गावे वगळण्यात आली आहेत. ही बाब विचारात घेता दि.३१.०७.२०२० च्या पत्रान्वये सुधारित आकृतीबंध सादर करण्याबाबत आयुक्त, कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिका यांना कळविण्यात आले आहे. त्यांचा अहवाल अद्याप अप्राप्त आहे.

- कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिकेसाठी सन-२०१० मध्ये सेवा प्रवेश नियम मंजूर केलेले आहेत. महानगरपालिकेचे सुधारित सेवा प्रवेश नियम शासनास प्राप्त झाले असून शासन स्तरावर छाननी करण्यात येत आहे.
- (६) प्रश्न उद्भवत नाही.

पुणे महानगरपालिकेने प्रस्तावित केलेल्या आणि राज्य शासनाची मान्यता आवश्यक असलेल्या प्रकल्पांना मान्यता मिळण्याबाबत

- (१९) ४३१६ (०५-०४-२०२०). श्री.सुनिल कांबळे (पुणे कॅन्टोन्मेंट) : सन्माननीय नगर विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) पुणे महानगरपालिकेने प्रस्तावित केलेल्या आणि शासनाची मान्यता आवश्यक असलेल्या प्रकल्पांना तातडीने मान्यता द्यावी अशी मागणी महानगरपालिकेने पत्राद्वारे शासनाला माहे जानेवारी, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान केली आहे, हे खरे आहे काय,
  - (२) असल्यास, शहरासाठी वाढीव पाणी कोटा, नदी संवर्धन प्रकल्प, अटल बिहारी वाजपेयी वैद्यकीय महाविद्यालय आणि शिवसृष्टी प्रकल्पासाठी शासनाची मान्यता मिळणे यासंदर्भात चर्चा करण्यासाठी वेळ द्यावा अशीही मागणी करण्यात आली, हे ही खरे आहे काय,
  - (३) असल्यास, शासनाने उक्त प्रकरणी कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
  - (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथ शिंदे (२९-१०-२०२०) : (१), (२) व (३) • होय, हे खरे आहे.

- त्यात नमूद केलेल्या कामापैकी भारतरत्न अटल बिहारी वाजपेयी वैद्यकीय महाविद्यालय स्थापन करण्याच्या अनुषंगाने वैद्यकीय शिक्षण ट्रस्ट स्थापन करण्यास शासनाच्या दि.२६.०५.२०२० च्या पत्रान्वये मान्यता दिलेली आहे.
- तसेच पुणे महानगरपालिकेतील अत्यावश्यक सेवेतील सरळसेवेची रिक्त पदे भरण्यास दि.२०.०३.२०२० च्या पत्रान्वये मान्यता दिलेली आहे.
- उर्वरित प्रलंबित विषयांवर शासन स्तरावर कार्यवाही सुरु आहे.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

पंढरपूर (जि.सोलापूर) शहरात भिमा नदीचे पात्र व नगरपालिकेच्या मोकळ्या जागेवर झालेले अतिक्रमण

- (२०) ४४६० (०५-०४-२०२०). श्री.राम सातपुते (माळशिरस) : सन्माननीय नगर विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) पंढरपूर (जि.सोलापूर) शहरात शासकीय जागेत अतिक्रमण होऊन भिमा नदीचे पात्र व नगरपालिकेचा मोकळ्या जागांवर मोठ्या प्रमाणावर अतिक्रमण झाल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, सदरचा भाग पाटबंधारे विभागाच्या हद्दीत येत असला तरी पाटबंधारे विभागामार्फत त्याची जबाबदारी घेतली जात नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, महसूल व नगरपालिका प्रशासन या दोन विभागाच्या गोंधळात अतिक्रमण वाढत असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, पाटबंधारे विभागाकडून पूर रेषा आखून देण्यात आलेली असून जिल्हाधिकाऱ्यामार्फत आदेश देऊनही कोणतीही कारवाई होत नसल्याचे दिसून येत आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (५) असल्यास, शासनामार्फत उक्त प्रकरणी दोषी असणा-या अधिकाऱ्यांवर कारवाई तसेच अतिक्रमण रोखण्याबाबत कोणती कार्यवाही करण्यात आली वा येत आहे,
- (६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथ शिंदे (२३-१०-२०२०) : (१), (२), (३) व (४) • पंढरपूर शहरात वर्षातून चार प्रमुख यात्रा भरतात. या यात्रा कालावधीत भीमा नदीच्या पात्रातील व्यवस्थापन पंढरपूर नगरपरिषद, महसूल यंत्रणा, पोलीस यंत्रणा यांच्याकडून केले जाते.

• भीमा नदीच्या पात्रात पूररेषा विचारात घेऊन आढळणारे अतिक्रमण व नगरपरिषदेच्या ओपन स्पेसमध्ये होणारी अतिक्रमणे तातडीने निष्कासित करण्याची कारवाई अतिक्रमण निर्मूलन पथकाकडून करण्यात येते, असे जिल्हाधिकारी, सोलापूर यांनी कळविले आहे.

(५) व (६) प्रश्न उद्भवत नाही.

कल्याण-डोंबिवली (जि.ठाणे) महानगरपालिका क्षेत्रात दिव्यांगाना स्टॉल मिळण्याबाबत

(२१) ४५५४ (०५-०४-२०२०). श्री.गणपत गायकवाड (कल्याण पूर्व) : सन्माननीय नगर विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) कल्याण-डोंबिवली (जि.ठाणे) महानगरपालिका क्षेत्रात एक हजार दिव्यांगानी स्टॉल मिळण्यासाठी अर्ज केले आहेत, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, या अर्जासंदर्भात शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) असल्यास, याबाबतची सद्यःस्थिती काय आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथ शिंदे (२३-१०-२०२०) : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) व (३) • जास्तीत जास्त अर्जदारांनी स्टेशन परिसरातील व ना फेरीवाला क्षेत्रातील जागेची मागणी केली आहे.

• सद्यःस्थितीत राष्ट्रीय फेरीवाला धोरणाची अंमलबजावणी कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिका क्षेत्रात सुरू आहे.

• कल्याण व डोंबिवली स्टेशन परिसर हा स्मार्ट सिटी प्रकल्पा अंतर्गत येत असल्याने तसेच मा.सर्वोच्च न्यायालयाच्या आदेशानुसार स्टेशन परिसरात कोणतेही फेरीवाले अथवा टपरीकरीता १५० मी. परिसरात परवानगी देण्यात येत नाही.

- तथापि, कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिका क्षेत्रातील दिव्यांगांच्या पुनर्वसनाबाबत मा.सर्वसाधारण सभेच्या निर्देशानुसार पेन्शन, कर्ज, साहित्य वाटप व इतर सुविधा देण्याबाबतची कार्यवाही महानगरपालिकेमार्फत करण्यात येत आहे.
  - दिव्यांग स्टॉलसाठी नव्याने आलेल्या अर्जांनुसार प्रतिक्शा यादी तयार करण्याची कार्यवाही सुरु असून, याबाबत धोरण निश्चित झालेनंतर स्टॉल देणेबाबतची कार्यवाही करण्यात येणार असल्याचे कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिकेने कळविले आहे.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**कल्याण-डोंबिवली (जि.ठाणे) या शहरात नवनवीन शैक्षणिक संस्थांना शहरातील
१९ भूखंड ३० वर्षांच्या भाडेपट्ट्याने देण्याच्या निर्णयाबाबत**

- (२२) ४५७० (०५-०४-२०२०). श्री.गणपत गायकवाड (कल्याण पूर्व) : सन्माननीय नगर विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) कल्याण-डोंबिवली (जि.ठाणे) या शहरात नवनवीन शैक्षणिक संस्थांना वाव मिळण्याकरिता महानगरपालिकेने शहरातील १९ भूखंड ३० वर्षांच्या भाडेपट्ट्याने देण्याबाबतचा निर्णय घेतला आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त निर्णयावर केव्हापर्यंत अंमलबजावणी होणे अपेक्षित आहे,
- (३) असल्यास, याकरिता महानगरपालिकेने निविदा प्रकिया सुरु केली आहे काय, असल्यास, त्याचे सर्वसाधारण स्वरूप काय आहे,
- (४) असल्यास, सदर निर्णयावर अंमलबजावणी झाली असल्यास, आतापर्यंत किती शैक्षणिक संस्थांना भूखंड देण्यात आले वा येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथ शिंदे (२३-१०-२०२०) : (१) होय, हे खरे आहे.

- (२), (३) व (४) • कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिका क्षेत्रात शैक्षणिक प्रयोजनासाठी आरक्षित असलेले भूखंड विकसित व वितरीत करण्यासाठी शैक्षणिक संस्थांना भाडेपट्ट्यावर देणेकरिता सर्वसाधारण सभेने ठराव क्र.५२, दि.२०.०८.२०१६ अन्वये मंजूरी दिली आहे. शैक्षणिक भूखंड किंमतीच्या ५० टक्के प्रिमियम घेऊन व उर्वरीत ५० टक्के रक्कम ३० वर्षात विभागण्यात आली असून, प्रतीवर्षी येणाऱ्या भाड्याच्या रकमेवर ३ टक्के भाडेवाढ करण्यास मान्यता दिलेली आहे.
- त्याअनुषंगाने दि. ०४.०१.२०१३ ते दि. २६.१२.२०१८ पर्यंत सहा वेळा व दि. २६.०६.२०१९ ते दि.२४.०२.२०२० या कालावधीत चार वेळा निविदा संकेत स्थळावर प्रसिद्ध करण्यात आली.
- सदर निविदेस अनुसरून दोन भूखंडांना प्रत्येकी तीन देकार व एका भूखंडास दोन देकार प्राप्त झाले.
- तीन देकार प्राप्त झालेल्या भूखंडाच्या निविदा उघडण्यात आलेल्या असून, पुढील विहित कार्यवाही महानगरपालिका स्तरावर सुरु आहे.

• उर्वरित भूखंडाकरिता निविदा संकेत स्थळावर प्रसिद्ध करण्यात आल्याचे कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**सोलापूर महानगरपालिकेच्या प्राथमिक शिक्षण मंडळामधील स्वयंसेवकांना
किमानवेतन कायद्याप्रमाणे वेतन देणेबाबत**

(२३) ४७७७ (०५-०४-२०२०). कुमारी प्रणिती शिंदे (सोलापूर शहर मध्य), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.सुरेश वरपुडकर (पाथरी) : सन्माननीय नगर विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सोलापूर महानगरपालिकेच्या प्राथमिक शिक्षण मंडळाच्या विविध उर्दू व मराठी शाळांमध्ये सन २०१४ पासून काही शिक्षण कंत्राटी तत्वावर स्वयंसेवक म्हणून कार्यरत आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मात्र त्यांना ८ हजार रुपये इतके तुटपुंजे वेतन मिळत असून त्यामुळे त्यांना सध्याच्या महागाईच्या काळात उदरनिर्वाह करणे गैरसोयीचे झाले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, यासंदर्भात शासनाने माहिती घेऊन या स्वयंसेवकांना किमानवेतन कायद्याप्रमाणे दरमहा १५ हजार रुपये वेतन देणेबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथ शिंदे (१९-१०-२०२०) : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) व (३) • महानगरपालिका प्राथमिक शिक्षण मंडळामार्फत सोलापूर शहराच्या विविध भागामध्ये मराठी, उर्दू, कन्नड, तेलुगू व इंग्रजी माध्यमाच्या एकूण ५९ प्राथमिक शाळा सुरु आहेत.

• त्यामधील शिक्षकांना दिर्घ मुदत रजा, प्रस्तुती रजा घेतल्यानंतर सदर रजेच्या कालावधीत विद्यार्थ्यांचे शैक्षणिक नुकसान होऊ नये म्हणून जाहिरात प्रसिद्ध करून एकवट मानधनावर कंत्राटी शिक्षकाची यादी तयार करण्यात आलेली आहे.

• सदर शिक्षकांना तात्पुरत्या स्वरूपात २९ दिवसासाठी रुपये ८०००/- इतके एकवट मानधन देण्यात येते.

• सदर कंत्राटी शिक्षकाचे मानधन अदा करणेसाठी १००% निधी हा सोलापूर महानगरपालिका स्वतःच्या निधीतून अदा करते. त्यामुळे त्यांच्या मानधनाबाबत शासन स्तरावरून निर्णय घेण्याची बाब दिसून येत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**कल्याण-डोंबिवलीसह (जि.ठाणे) राज्यातील महानगरपालिका कचरा समस्या सोडविण्यासाठी
राज्यस्तरीय घनकचरा कृती आरखडा समिती स्थापन करण्याबाबत**

(२४) ५१३९ (०५-०४-२०२०). श्री.गणपत गायकवाड (कल्याण पूर्व) : सन्माननीय नगर विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) कल्याण-डोंबिवलीसह (जि.ठाणे) राज्यातील महानगरपालिका कचरा समस्या सोडविण्यासाठी राज्यस्तरीय घनकचरा कृती आरखडा समिती स्थापन करण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, याबाबत शासनाने निर्णय घेतला आहे काय, त्याचे स्वरूप काय आहे व तदनुसार कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथ शिंदे (२९-१०-२०२०) : (१) हे खरे नाही.

(२) व (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मीरा रोड (पूर्व) व (पश्चिम) (जि.ठाणे) यांना जोडणारा रेल्वेवरील
नवीन उड्डाणपूल बांधण्याबाबत**

(२५) ५४२८ (०६-०४-२०२०). श्रीमती गीता जैन (मिरा भाईंदर) : सन्माननीय नगर विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मीरा भाईंदर (जि.ठाणे) महानगरपालिका क्षेत्रात पश्चिम रेल्वेवर मीरा रोड व भाईंदर ही दोन स्थानके असून रेल्वेच्या पश्चिम भागातून पूर्व भागात जाण्यासाठी भाईंदर येथे रेल्वेवरील उड्डाणपूल वाहतूकीसाठी उपलब्ध असून सदर उड्डाणपुलावरून वाहतूक करताना अपघाताच्या घटना घडल्या आहेत, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर उड्डाणपुलावरून वाहतूक बंद झाल्यास वाहतूकीकरिता इतर मार्ग नसल्याने प्रवाशांची गैरसोय होत आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, मीरा रोड (पूर्व) व (पश्चिम) यांना जोडणारा रेल्वेवरील नवीन उड्डाणपूल बांधण्यासाठी एम.एम.आर.डी.ए. यांना प्रस्ताव पाठविण्यात आलेला आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, सदरहू प्रस्ताव मान्य करून उड्डाणपुलाचे काम कधीपर्यंत सुरु करण्यात येणार आहे व किती कालावधीत सदरचे काम पूर्ण करण्यात येणार आहे ?

श्री. एकनाथ शिंदे (२३-१०-२०२०) : (१) होय, हे खरे आहे.

(२), (३) व (४) • भाईंदर पूर्व व पश्चिम यांना जोडणारा रेल्वेचा एकमेव उड्डाणपूल असून, या उड्डाणपुलावर काही घटना होऊन वाहतूक बंद झाल्यास इतर मार्ग नसल्याने प्रवाशांची गैरसोय होते, ही वस्तुस्थिती आहे.

- मिरारोड पूर्व व पश्चिम यांना जोडणारा रेल्वेवरील उड्डाणपूल बांधणेसाठी मिरा-भाईंदर महानगरपालिका महासभेने ठराव क्र.६६, दि.२०.०२.२०१८ अन्वये मंजूरी दिली असून, सदर उड्डाणपूल बांधणेकरिता मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणास आवश्यक तो प्रस्ताव महानगरपालिकेने पाठविलेला आहे.
- मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाकडे याबाबत पाठपुरावा करण्यात येत असल्याचे मिरा-भाईंदर महानगरपालिकेने कळविले आहे.

पुणे महानगरपालिकेच्या हद्दीतील फुरसुंगी व उरळी देवाची येथील समस्यांबाबत

(२६) ५६०५ (०६-०४-२०२०). श्री.संजय जगताप (पुरंदर), श्री.संग्राम थोपटे (भोर), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्रीमती सुलभा खोडके (अमरावती), श्री.हिरामण खोसकर (इगतपूरी), कुमारी प्रणिती शिंदे (सोलापूर शहर मध्य), श्री.सुरेश वरपुडकर (पाथरी) : सन्माननीय नगर विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) पुणे महानगरपालिकेच्या हद्दीतील फुरसुंगी व उरळी देवाची येथील ओपन डम्पिंग बंद करावे, यासाठी येथे नागरीकांची वारंवार आंदोलने होत असतानाही शासन याकडे दुर्लक्ष करीत आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, येथे एकस्प्रेस ड्रेनेज लाईनचे काम, फुरसुंगी गावच्या रस्त्याचे काम, नवीन कालव्यावरील सरळ पूल बांधण्याचे काम प्रलंबित आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, येथील फिल्टर प्लॉन्ट बंद, नळाद्वारे सुरळीत नसलेला पाणीपुरवठा, अपुरे पाण्याचे टँकर याही समस्या आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, यासंदर्भात शासनाने चौकशी करून येथील उपरोक्त समस्यांची निराकरण करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथ शिंदे (२९-१०-२०२०) : (१) • फुरसुंगी व उरळी देवाची येथील ओपन डम्पिंग बंद करावे यासाठी स्थानिक नागरीकांकडून वेळोवेळी आंदोलने झालेली आहेत, हे खरे आहे.

- तथापि, जानेवारी, २०२० पासून उरळी येथील कचरा डेपो येथे उघड्यावर टाकण्यात येणारा कचरा बंद करण्यात आलेला असून, शहरात निर्माण होणाऱ्या पूर्ण कचऱ्यावर प्रक्रिया करण्यात येत आहे.
- स्थानिकांना त्रास होवू नये म्हणून ४० एकर जागेवर पडलेल्या कचऱ्यावर कॅपिंग प्रक्रिया करण्यात आली असून वृक्ष लागवड करण्यात आली असून नियमितरित्या बायोक्लचर व औषध फवारणी करण्यात येते, असे पुणे महानगरपालिकेने कळविले आहे.
- (२) • सोलापूर हायवे येथील पुणे महानगरपालिकेच्या हद्दीजवळील टोल नाक्यापासून ते फुरसुंगी गावातील मोठ्या कालव्यापर्यंत मुख्य ड्रेनेज लाईनचे काम पूर्ण करण्यात आले आहे.
- मोठ्या कालव्यापासून ते सरोदे नगर पर्यंत मोठ्या व्यासाच्या ड्रेनेज लाईनचे काम सुरू आहे.

- फुरसुंगी गावच्या मुख्य रस्त्याचे काम सार्वजनिक बांधकाम विभागामार्फत करण्यात आले असून उर्वरित रस्त्यांची कामे उपलब्ध तरतूदीनुसार पुणे महानगरपालिकेमार्फत करण्यात येत आहेत.
- नवीन कालव्यावरील पूलाच्या शेजारून दुसरा नवीन पूल उभारण्याबाबत प्रस्ताव तयार करण्यात येत आहे.
- (३) व (४) • फुरसुंगी गंगानगर कॅनॉल लगतच्या दोन विहिरी मार्फत पाणीपुरवठा केला जातो.
- सदर दोन्ही विहिरी कॅनॉलवर अवलंबून असून कॅनॉल बंद झाल्यास विहिरीत पाणी उपलब्ध होत नसल्याने फिल्टर प्लॅन्ट बंद होतो व पर्यायाने बंद नळाव्दारे पाणी पुरवठा सुरळीत करता येत नाही.
- तथापि, वेळोवेळी मागणी केल्यानुसार टँकरच्या संख्येत वाढ करण्यात आलेली आहे. तसेच नागरीकांच्या मागणीनुसार पाण्याच्या टाक्यांची संख्या वाढविली आहे.
- महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणामार्फत योजना राबविण्यात येत असून ३३ एमएलडी क्षमतेचे जलशुध्दीकरण केंद्राचे काम सुरू असून यातूनच फुरसुंगी व उरळी देवाची या गावांस पाणी पुरवठा करण्याचे नियोजन आहे असे पुणे महानगरपालिकेने कळविले आहे.
- (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

पुणे स्वच्छ सर्वेक्षणाअंतर्गत शहराच्या विविध भागात लोकसंख्येच्या आवश्यकतेनुसार सार्वजनिक स्वच्छतागृहे उपलब्ध नसल्याबाबत

- (२७) ८८३० (०३-०६-२०२०). श्री.भिमराव तापकीर (खडकवासला) : सन्माननीय नगर विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) पुणे स्वच्छ सर्वेक्षणाअंतर्गत शहराच्या विविध भागातील सार्वजनिक स्वच्छतागृहांच्या रंगकामामध्ये कोटयवधी रुपयांचा गैरव्यवहार झाला असल्याचे माहे मे, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, केवळ रंगकामाकरिता महानगरपालिकेकडून कोटयवधी रुपये खर्च करण्यात येत असून लोकसंख्येच्या आवश्यकतेनुसार महानगरपालिकेस सार्वजनिक स्वच्छतागृहे उपलब्ध करता आली नसल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, शहराच्या मध्यवर्ती भागात कमी प्रमाणात स्वच्छतागृहे असल्यामुळे कोरोनाग्रस्तांची संख्या वाढीचे ते एक प्रमुख कारण ठरत असून अस्वच्छता, पायाभूत सुविधांचा अभाव व याकडे प्रशासनाचे होणारे दुर्लक्ष आणि इतर विविध समस्या शहरातील सार्वजनिक स्वच्छतागृहांना भेडसावत आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, केवळ कागदोपत्री निकषांची पूर्तता करण्याकरिता व कागदोपत्रीच स्वच्छतागृहे दाखविण्यासाठी १२ कोटी रुपये प्रशासनाकडून खर्च करण्यात आल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (५) असल्यास, उक्त प्रकरणी महानगरपालिका प्रशासनाकडून कोणतीही कार्यवाही करण्यात आली नसल्याने शासन उक्त प्रकरणी कोणती कार्यवाही करणार आहे वा करित आहे,
(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथ शिंदे (२९-१०-२०२०) : (१) पुणे महानगरपालिका क्षेत्रातील सार्वजनिक शौचालयांच्या दुरुस्तीकरीता १५ क्षेत्रिय कार्यालया अंतर्गत असलेल्या ३१० शौचालयाच्या दुरुस्तीकरीता रुपये १२ कोटींची तरतूद महानगरपालिका स्तरावर करण्यात आली असून त्यापैकी, रुपये १०.०६ कोटी इतका निधी खर्च करण्यात आल्याचे आयुक्त, पुणे महानगरपालिका यांनी कळविले आहे.

(२) हे खरे नाही.

पुणे शहरामध्ये वस्तीपातळीवर ८३१ शौचालये व ३६३ सार्वजनिक शौचालये अशी एकूण १२२४ शौचालये उपलब्ध आहेत. स्वच्छ सर्वेक्षण मानांकानुसार लोकसंख्येच्या आवश्यकतेनुसार स्वच्छतागृहे उपलब्ध असल्याचे आयुक्त, पुणे महानगरपालिका यांनी कळविले आहे.

(३) हे खरे नाही.

पुणे शहरात दाट लोकसंख्या असलेल्या वस्ती पातळीमध्ये कोरोना विषाणु महामारीमुळे रूग्ण संख्या मोठी आहे. सदर ठिकाणी उपलब्ध असलेल्या सार्वजनिक शौचालयांमध्ये महानगरपालिकेमार्फत दिवसातून ५ वेळा साफसफाई व औषध फवारणी करण्यात येत असून त्याकरीता स्वतंत्र सेवकवर्गाची व्यवस्था करण्यात आल्याचे आयुक्त, पुणे महानगरपालिका यांनी कळविले आहे.

(४) हे खरे नाही.

महानगरपालिका क्षेत्रात असलेल्या आदर्श ३१० शौचालयाच्या दुरुस्तीकरीता रुपये १२ कोटींची तरतूद महानगरपालिका स्तरावर करण्यात आली असून त्यापैकी, रुपये १०.०६ कोटी इतका निधी खर्च करण्यात आल्याचे आयुक्त, पुणे महानगरपालिका यांनी कळविले आहे.

(५) व (६) प्रश्न उद्भवत नाही.

पुणे महानगरपालिका हद्दीतील धायरी, शिवणे, उत्तमनगर गावांमध्ये भीषण पाणी टंचाई सह इतर पायाभूत सुविधांचा अभाव असल्याबाबत

(२८) ११३७५ (१८-०९-२०२०). श्री.भिमराव तापकीर (खडकवासला), श्री.चेतन तुपे (हडपसर), श्री.सुनिल टिंगरे (वडगाव शेरी), श्री.दिलीप मोहिते-पाटील (खेड आळंदी), श्री.अशोक पवार (शिरूर) : सन्माननीय नगर विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पुणे महानगरपालिका हद्दीतील धायरी, शिवणे, उत्तमनगर गावांमध्ये भीषण पाणी टंचाई सह इतर पायाभूत सुविधांचा अभाव आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या गावांचा समावेश महानगरपालिकेत होऊन जवळपास ३ वर्षे झाली तरी या गावांमध्ये महानगरपालिकेतर्फे पायाभूत सोयी-सुविधा पुरविण्यात आल्या नसल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, नव्याने समाविष्ट केलेल्या धायरी, शिवणे, उत्तमनगर, उंडी, देवाची उरुळी, फुरसुंगी, लोहगाव, केशवनगर, आंबेगाव बु., आंबेगाव कु. साडेसतरा नळी या ११ गावांना पुणे महानगरपालिकेने ज्यादा कर लावून २०० कोटी रुपयांपेक्षा जास्त थकबाकी दाखवली असल्याचेही माहे मे, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, यापूर्वी पुणे येथील हद्दीलगतच्या २३ गावांचा पुणे महानगरपालिकेत समावेश होऊन २० ते २५ वर्षे होऊनही अद्याप त्या गावांचा विकास झालेला नसून या गावांतील आरक्षित असलेल्या जमिनी महानगरपालिकेने ताब्यात घेण्यास झालेल्या विलंबामुळे उक्त जमिनीवर अतिक्रमण झाले असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (५) असल्यास, उक्त गावांमध्ये नदी व नाल्यांचे नैसर्गिक स्रोत बदलून विकासकांकडून मोठ्या प्रमाणात बांधकामे होत असल्याने पावसाळ्यात पूरसदृश्य परिस्थिती निर्माण झाली असल्याचेही निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (६) असल्यास, उक्त सर्व प्रकरणी शासनाकडून चौकशी करण्यात आली आहे काय, चौकशीअंती काय आढळून आले आणि त्यानुसार कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (७) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथ शिंदे (२७-१०-२०२०) : (१) व (२) अंशतः खरे आहे.

- धायरी परिसरात सद्यस्थितीत एक दिवस आड झोनिंग करून पाणीपुरवठा करण्यात येतो. तसेच नव्याने समाविष्ट झालेल्या शिवणे व उत्तमनगर या दोन गावांना महाराष्ट्र जिवन प्राधिकरणाच्या योजनेमार्फत पाणीपुरवठा केला जातो.
  - तथापि, या गावामधील पायाभूत सुविधांची उपलब्धता होण्याच्या दृष्टीकोनातून पुणे महानगरपालिकेमार्फत प्रयत्न सुरू असून नव्याने समाविष्ट गावांचा विकास आराखडा तयार करण्याचे काम प्रगती पथावर आहे.
  - सदर गावांतील रस्ता रुंदीकरण करणे, जलवाहिन्या विकसित करणे, जुन्या पीव्हीसी लाईन काढून नव्याने १०० मीली मी. व्यासाच्या पाईपलाईन विकसित करण्याची कार्यवाही सुरू आहे.
  - ग्रामपंचायत काळातील पाण्याच्या टाक्यांची डागडुजी, ड्रेनेज विषयक मास्टर प्लॅन तयार करणे याबाबत आवश्यक कार्यवाही सुरू असल्याचे पुणे महानगरपालिकेने कळविले आहे.
- (३) • सन २०१७ मध्ये ११ गावांचा समावेश पुणे महानगरपालिकेत झाल्यानंतर सदर गावांची ग्रामपंचायतीकडे असलेली मिळकत कराची थकबाकी वसूल करणे आवश्यक होते.
- तसेच पुणे महानगरपालिकेची सद्यस्थितीतील कर आकारणी प्रचलित धोरणानुसार होणे आवश्यक आहे.
  - त्यानुसार पुणे महानगरपालिकेकडून आकारणी करण्यात येत असून ही आकारणी योग्य असल्याचे पुणे महानगरपालिकेने कळविले आहे.
- (४), (५) व (६) • २३ समाविष्ट गावामधील सन २०१५ मधील मान्य डी.पी.नुसार टाकण्यात आलेल्या आरक्षण क्षेत्रावरील संबंधीत मिळकतधारकांनी दाखल केलेल्या प्रस्तावानुसार एकूण १०२ विविध प्रकारची आरक्षणे ताब्यात घेण्यात आली असून या आरक्षणांवर अतिक्रमण होवू नये याबाबत दक्षता घेण्यात येत असल्याचे पुणे महानगरपालिकेने कळविले आहे.

- शहरातील पावसाळी पाण्याचा निचरा होण्याकरीता पुणे महानगरपालिकेने तपासणी अहवाल केलेला असून त्यानुसार नाल्यांची आखणी निश्चित करण्यात आलेली आहे.
- पुणे महानगरपालिकेमार्फत बांधकाम परवानगी देताना विकास आराखड्यामधील व तपासणी अहवालानुसार प्रस्तावित असलेले नाले व यांचे क्षेत्र वगळून परवानगी देण्यात येते. तसेच खाजगी मिळकतीतून नियमानुसार व तांत्रिक निकषानुसार नाल्याची आखणी करून नाला विकसन करणे विकासकावर बंधनकारक केले आहे.
- पुणे महानगरपालिकेच्या तत्कालीन विकास नियंत्रण नियमावलीतील कलम ११.१ ब नुसार नाल्याच्या आखणीमधून बदल करणे अनुज्ञेय होते. त्यानुसार अपवादात्मक परिस्थितीत काही ठिकाणी आखणीमध्ये बदल करण्यात आलेला आहे.
- तथापि, नैसर्गिक नाल्याचा प्रवर्ग अडवून अथवा बंदीस्त करण्यात आलेला नाही, असे पुणे महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(७) प्रश्न उद्भवत नाही.

गिरणी कामगारांच्या घरांसाठी काढलेल्या लॉटरीला दिलेली स्थगिती

(२९) ११३९९ (१६-०७-२०२०). श्री.देवेंद्र फडणवीस (नागपूर दक्षिण पश्चिम), श्री.चंद्रकांत (दादा) पाटील (कोथरुड), अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम), श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), श्री.राम कदम (घाटकोपर पश्चिम), श्री.अभिमन्यु पवार (औसा), श्री.सुभाष देशमुख (सोलापूर दक्षिण), श्री.गणपत गायकवाड (कल्याण पूर्व), श्री.किसन कथोरे (मुरबाड) : सन्माननीय गृहनिर्माण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मा.मुख्यमंत्री यांच्या उपस्थितीत दिनांक १ मार्च, २०२० रोजी वा त्या सुमारास गिरणी कामगारांच्या ३८९४ घरांसाठी काढण्यात आलेल्या लॉटरीला मा.उच्च न्यायालयाच्या नियंत्रण समितीने स्थगिती दिल्याची बाब माहे मार्च, २०२० च्या दुसऱ्या आठवड्यात निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, समितीच्या नियमांचे म्हाडा व शासनाकडून पालन न झाल्यामुळे गिरणी कामगारांचे घराचे स्वप्न लांबणीवर पडले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, समितीच्या कोणत्या नियमांचा भंग झाल्यामुळे सदर स्थगिती देण्यात आली आहे,

(४) असल्यास, सदर स्थगिती उठविण्यात येऊन गिरणी कामगारांना घरांचे वाटप लवकरात लवकर होण्याच्या दृष्टीने म्हाडा व शासनाकडून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. जितेंद्र आव्हाड (०७-१०-२०२०) : (१) व (२) हे खरे नाही.

(३), (४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही

राजगुरुनगर (जि.पुणे) नगरपरिषदेत करापोटी जमा झालेल्या रक्कमेचा झालेला अपहार

(३०) ११५६९ (१०-०७-२०२०). श्री.दिलीप मोहिते-पाटील (खेड आळंदी), श्री.अशोक पवार (शिर्ूर), श्री.चेतन तुपे (हडपसर), श्री.सुनिल टिंगरे (वडगाव शेरी) : सन्माननीय नगर विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राजगुरुनगर (जि.पुणे) नगरपरिषदेत ७१ लाख ६९ हजार ५५७ रुपये करापोटी जमा केलेली रक्कम बँकेत जमा न करता कर्मचार्यांनी परस्पर हडप करून अपहार केल्याचे माहे मे, २०२० मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, नगरपरिषदेच्या सन २०१८-२०१९ या आर्थिक वर्षाच्या विशेष लेखापरीक्षण अहवालामध्ये अपहार झाल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, नगरपरिषदेचे लेखापरीक्षक श्री.नरेंद्र कणसे यांनी सन २०१८-२०१९ च्या अर्धसमास अहवालाद्वारे सदर गैरव्यवहार झाल्याचे स्पष्ट केले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, नागरिकांकडून करापोटी जमा केलेल्या रक्कमेचा अपहार केलेल्या कर्मचार्यांवर व अधिकाऱ्यांवर कोणतीही कारवाई करण्यात आली नसल्याचेही निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने कोणती कार्यवाही अथवा उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथ शिंदे (१७-१०-२०२०) : (१) व (२) • राजगुरुनगर नगरपरिषदेच्या सन २०१८-२०१९ च्या वार्षिक लेखा परिक्षणामध्ये रुपये ७१ लाख ६९ हजार ५५७ इतकी विविध कराद्वारे जमा झालेली रक्कम संबंधीत कर्मचार्यांनी नगरपरिषदेच्या बँक खात्यात जमा केली नसल्याचे फेब्रुवारी, २०२० मध्ये दिसून आले आहे.

(३) श्री. नरेंद्र कणसे, नगरपरिषदेचे अंतर्गत लेखा परिक्षक यांनी याप्रकरणी तपशिलवार चौकशी करून संबंधीतांची जबाबदारी निश्चित केली आहे.

(४) व (५) • सन २०१८-२०१९ च्या वार्षिक लेखा परिक्षण अहवालामध्ये आक्षेप / त्रुटी आढळून आल्यानंतर नगरपरिषदेने अंतर्गत लेखा परिक्षकामार्फत करण्यात आलेल्या तपशिलवार चौकशीमध्ये एकूण १२ कर्मचार्यांवर वैयक्तिक जबाबदारी निश्चित करण्यात आली आहे.

• चौकशी करताना सन २०१८-२०१९ मधील रुपये ७१,६९,५५७/- तसेच दिनांक १/४/२०१९ ते दिनांक १०/५/२०१९ या कालावधीतील रुपये ५,६०,४१९/- इतकी रक्कम देखील संबंधीत कर्मचार्यांनी बँक खात्यात जमा केली नसल्याचे दिसून आले आहे.

• नगरपरिषदेच्या एकूण १२ कर्मचार्यांपैकी ६ कर्मचार्यांना नगरपरिषदेने निलंबित केले आहे. तसेच त्यांच्याविरुद्ध दिनांक ३१/५/२०२० रोजी खेड पोलीस स्टेशन येथे गुन्हे दाखल करण्यात आले आहेत.

• उर्वरित ६ कर्मचार्यांच्या निश्चित झालेल्या रक्कमा रुपये २० हजाराच्या आतील असल्याने त्यांचेविरुद्ध नगरपरिषदेने विभागीय चौकशी सुरु केली असून त्यांना दिनांक २/६/२०२० रोजी नोटीस देण्यात आल्या आहेत.

- नगरपरिषदेने सदर कर्मचाऱ्यांना रक्कम वसुली संदर्भात देखील नोटीस दिल्या होत्या. त्यानुसार एकूण रक्कमेपैकी रुपये ३७,९२,७१२/- इतकी रक्कम संबंधीत कर्मचाऱ्यांनी नगरपरिषदेकडे भरणा केली आहे.
  - त्यानंतर संबंधीत कर्मचारी श्री. अमर मारणे यांनी नगरपरिषदेची पूर्व परवानगी न घेता नगरपरिषदेच्या खात्यात दिनांक १५/६/२०२० रोजी रुपये ३४,३२,६४५/- इतकी रक्कम जमा केली आहे. या जमा रक्कमेबाबत व इतर शिल्लक रक्कमेबाबत पोलीस पुढील तपास करीत असल्याचे नगरपरिषदेने कळिवले आहे.
- (६) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील अनुसूचित जमातीच्या सेवामुक्त केलेल्या
कर्मचाऱ्यांना सेवेत सामावून घेण्याबाबत**

- (३१) ११६२६ (१९-०९-२०२०). श्रीमती सीमा महेश हिरे (सीमाताई) (नाशिक पश्चिम), डॉ.राहूल पाटील (परभणी), श्री.रणधीर सावरकर (अकोला पूर्व) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) राज्यातील अनुसूचित जमातीच्या सेवामुक्त केलेल्या कर्मचाऱ्यांना पुन्हा सेवेत सामावून घेतले नसल्याबाबतचे लेखी निवेदन ऑर्गनायझेशन फॉर राईट्स ऑफ ह्युमन (आफ्रोह) महाराष्ट्र या संघटनेने दिनांक १८ मे, २०२० रोजी वा त्यासुमारास मा.मुख्यमंत्री यांना दिलेले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सामान्य प्रशासन विभागाच्या दिनांक २१ डिसेंबर, २०१९ रोजीच्या शासन निर्णय जर सर्व मागासवर्गीय कर्मचारी/अधिकारी यांना लागू होत असेल तर अनुसूचित जमाती जात पडताळणी समितीच्या चुकीच्या निर्णयाने जात प्रमाणपत्र अवैध ठरलेल्या अनुसूचित जमातीच्या कर्मचारी/अधिकारी यांनाच अधिसंख्य पदावर ११ महिन्यासाठी वर्ग करण्याचे काय कारण आहे,
- (३) असल्यास, सामान्य प्रशासन विभागाच्या दिनांक २१ डिसेंबर, २०१९ रोजीच्या शासननिर्णयानुसार चुकीच्या पध्दतीने जात प्रमाणपत्र अवैध ठरवल्याने अशा अधिकारी/कर्मचारी यांची सेवा समाप्त केली होती परंतु याच शासन निर्णयात मुद्दा क्रमांक ४.२ नुसार सेवा समाप्त केलेल्यांना सेवेत घेण्याचे म्हटले आहे, परंतु अद्यापही सर्वांना सेवेत घेतले नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, सदर प्रकरणी किती अधिसंख्य पदे निर्माण केली व किती कर्मचाऱ्यांना प्रत्यक्ष लाभ देण्यात आला, तसेच अधिसंख्य पदावर घेतलेल्या कर्मचारी / अधिकारी यांचे काही विभागात वेतनही रोखले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (५) असल्यास ज्या कर्मचाऱ्यांना सेवा संरक्षण देऊन खुल्या प्रवर्गात सामावून घेतले आहे अशा कर्मचाऱ्यांचा अधिसंख्य पदावर समावेश होत नाही, हे ही खरे आहे काय,

(६) असल्यास, या प्रकरणी चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार शासन निर्णय विरोधी कृती करणा-या संबंधित अधिका-यांवर कारवाई तसेच राज्यातील अनुसूचित जमातीच्या सेवामुक्त केलेल्या कर्मचा-यांना पुन्हा सेवेत सामावून घेण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात आली येत आहे,

(७) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. उद्धव ठाकरे (२७-१०-२०२०) : (१) ऑर्गनायझेशन फॉर राईट्स ऑफ ह्युमन (आफ्रोह) महाराष्ट्र या संघटनेचे दि.१८.५.२०२० चे निवेदन या विभागास प्राप्त झाल्याचे आढळून येत नाही. तथापि, आफ्रोह संघटनेची या विषयाबाबतची इतर निवेदने प्राप्त झालेली आहेत.

(२) महाराष्ट्र अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, इतर मागासवर्ग व विशेष मागास प्रवर्ग (जातीचे प्रमाणपत्र देण्याचे व त्याच्या पडताळणीचे विनियमन) अधिनियम, २००० अनुसार मागासवर्गीय प्रवर्गाचे जात प्रमाणपत्र अवैध ठरलेल्या कर्मचाऱ्यांच्या सेवा समाप्त करणे बंधनकारक आहे. परंतु, अनुसूचित जमातीच्या प्रमाणपत्राच्या आधारे सेवेत रुजू झालेल्या व जात वैधता प्रमाणपत्र सादर न केलेल्या कर्मचाऱ्यांना दि.१५.६.१९९५ च्या शासन निर्णयान्वये व दि.२१.१०.२०१५ च्या शासन परिपत्रकान्वये सेवेत संरक्षण देण्यात आले होते. त्यामुळे सदर शासन निर्णय केवळ अनुसूचित जमातीच्या अधिकारी व कर्मचाऱ्यांना लागू आहे.

(३) विभागाच्या दि.२१.१२.२०१९ च्या शासन निर्णयान्वये अनुसूचित जमातीच्या प्रमाणपत्राच्या आधारे सेवेत नियुक्त झालेल्या व जात प्रमाणपत्र अवैध ठरलेल्या कर्मचाऱ्यांना यापूर्वी सेवामुक्त केले असल्यास अशा कर्मचाऱ्यांची अधिसंख्य पदावर नियुक्ती करण्याचे आदेश देण्यात आलेले आहेत. तथापि, काही सेवामुक्त कर्मचाऱ्यांना नियुक्ती दिलेली नसल्याची निवेदने प्राप्त झालेली असून अशा कर्मचाऱ्यांना कार्यालयात रुजू करून घेण्याबाबतच्या सूचना दि.३०.६.२०२० च्या अ.शा.पत्रान्वये सर्व विभागांना देण्यात आलेल्या आहेत.

(४) कोविड-१९ या आजारामुळे राज्यात जाहिर करण्यात आलेल्या लॉकडाऊनमुळे शासकीय कार्यालयातील उपस्थिती मर्यादित असल्यामुळे अधिसंख्य पदावर वर्ग केलेल्या कर्मचाऱ्यांची माहिती अद्यापपर्यंत संकलित झालेली नाही.

अधिसंख्य पदावर वर्ग केलेल्या कर्मचाऱ्यांचे वेतन रोखल्याबाबतचे निवेदन प्राप्त झाल्याचे आढळून येत नाही.

(५) हे खरे नाही.

अनुसूचित जमातीच्या प्रमाणपत्राच्या आधारे शासन सेवेत रुजू झालेल्या व सदर जात प्रमाणपत्र अवैध ठरलेल्या सर्व कर्मचाऱ्यांना अधिसंख्य पदावर वर्ग करण्याचे आदेश दि.२१.१२.२०१९ च्या शासन निर्णयान्वये देण्यात आले आहेत.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

(७) प्रश्न उद्भवत नाही.

५६ म्हाडा वसाहतींच्या गृहनिर्माण संस्थांना म्हाडाकडून सन १९९८ पासूनचे वाढीव थकीत सेवा शुल्कावर १८ % व्याज व दंड आकारण्यात आल्याबाबत

(३२) ११८५२ (१७-०९-२०२०). श्री.मंगेश कुडाळकर (कुर्ला) : सन्माननीय गृहनिर्माण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) ५६ म्हाडा वसाहतींच्या गृहनिर्माण संस्थांना म्हाडाकडून सन १९९८ पासूनचे वाढीव थकीत सेवा शुल्कावर १८ % व्याज व दंड आकारण्यात आला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबत मुंबईतील लोकप्रतिनिधिंनी वारंवार तत्कालीन मा.मुख्यमंत्री मा.गृहनिर्माण मंत्री व मा.गृहनिर्माण राज्यमंत्री यांच्याशी पत्रव्यवहार करून व विधानसभेत मुंबई संदर्भात चर्चेमध्ये हा मुद्दा उपस्थित करून थकीत सेवा शुल्कावरील १८% व्याजदर व दंड रद्द करून सेवा शुल्काच्या मुळ रक्कमेमध्ये सवलत मिळावी अशी मागणी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, मगणीच्या अनुषंगाने निर्णय घेण्याकरिता समितीचे गठन करण्यात आले असून या समितीच्या दोन बैठका दिनांक ११ एप्रिल, २०१८ व दिनांक २६ जून, २०१८ रोजी संपन्न झाल्या असून दिनांक २६ जून, २०१८ च्या बैठकीत थकीत सेवा शुल्कावरील १८% व्याजदर व दंड रद्द करून सेवा शुल्काच्या मुळ रक्कमेमध्ये सवलत मिळावी अशी मागणीची नस्ती निर्णयार्थ समितीच्या सदस्यांनी तत्कालीन मा.मुख्यमंत्री यांच्याकडे पाठवली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, सदर प्रकरणी शासनाने निर्णय घेतला आहे काय, तसेच या प्रकरणी सुरु असलेल्या कार्यवाहिची सध्यास्थिती काय आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. जितेंद्र आव्हाड (१९-१०-२०२०) : (१) ते (५) बृहन्मुंबईमधील म्हाडाच्या ५६ वसाहतीमधील गृहनिर्माण संस्थांकडील थकीत सेवाशुल्क संदर्भात तत्कालीन मा.मंत्री (गृहनिर्माण) यांच्या अध्यक्षतेखाली नेमलेल्या समितीने केलेल्या शिफारशीनुसार उचित निर्णय घेण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन आहे.

सद्यःस्थितीत शासनाचा निर्णय होईपर्यंत उपाध्यक्ष/प्राधिकरण यांच्या परिपत्रकानुसार सन १९९८ ते सन २०१७ पर्यंतच्या वाढीव सेवाशुल्कावरील १८% व्याजदराबाबत शासनाच्या अंतिम निर्णयाच्या अनुषंगाने व्याजदराची आकारणी करण्यात येईल अशा आशयाचा क्षतिबंधपत्र घेवून १८% व्याजदराची रक्कम वगळून मूळ रक्कमेचा भरणा संस्थांकडून म्हाडामार्फत करून घेण्यात येत आहे.

खर्डी-वाडा (जि.पालघर) रस्त्यावरील बलबंदी येथील वाकणातील पुल नादुरुस्त असल्याबाबत

(३३) ११९१९ (१७-०७-२०२०). श्री.दौलत दरोडा (शहापूर) : सन्माननीय नगर विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) पालघर जिल्ह्यामधील खर्डी-वाडा रस्त्यावरील बलबंडी येथील वाकणातील पुल दिनांक ४ ऑक्टोबर, २०१९ रोजी वा त्यासुमारास पडला, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, ग्रामस्थांना ४० किलोमिटरचा वळसा घालून ये-जा करावी लागत असून ऐन पावसाळ्यात टेंभा, आंबिवली, भोसपाडा, बळवंडीस खर्डी-वाडा तालुक्याचाही संपर्क तुटणार असून दैनंदिन दळणवळण बंद होणार आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सदर पूल पडून ९ महिन्यांचा कालावधी उलटूनही अद्यापी तो नादुरुस्त असल्याने तो तातडीने दुरुस्त करावा अशी विनंती टेंभा ग्रामपंचायतीने पत्राव्दारे शासनाकडे केली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, याबाबत चौकशी करून सदर पुलाची लवकरात लवकर दुरुस्ती करून तो सुरु करण्यासंदर्भात तसेच सदरहू विलंबास जबाबदार असणाऱ्यांवर कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथ शिंदे (२७-१०-२०२०) : (१) हे खरे आहे.

- (२) सदर रस्त्यावर ये-जा करण्यासाठी बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत तात्पुरती पाईप मोरी टाकण्यात आली असून, त्याद्वारे सदर ठिकाणाहून दैनंदिन दळणवळण सुरु असल्याचे महानगरपालिकेने कळविले आहे.
- (३) अशा आशयाचे दिनांक २२ मे, २०२० रोजीचे पत्र बृहन्मुंबई महानगरपालिकेस प्राप्त झाले आहे.
- (४) व (५) सदर ठिकाणी नवीन पूल बांधण्यासाठीचे नकाशे व आराखडे संरचनात्मक सल्लागाराकडून बृहन्मुंबई महानगरपालिकेस प्राप्त झाले असून, त्यानुषंगाने निविदा मागविण्याची कार्यवाही सुरु असल्याचे महानगरपालिकेने कळविले आहे.

सांगली शहर (ता.मिरज, जि.सांगली) येथील कृष्णा नदीवर असलेल्या ब्रिटिशकालीन आयर्विन पुलास पर्यायी असलेल्या पुलाच्या कामास विलंब होत असल्याबाबत

- (३४) १२४९१ (१९-०९-२०२०). श्री.धनजंय (सुधीर) गाडगीळ (सांगली) :** सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय:-
- (१) सांगली शहरालगत (ता.मिरज, जि.सांगली) कृष्णा नदीवरील आयर्विन पुलास (ता.मिरज, जि.सांगली) ९५ वर्षे पुर्ण झाल्याने नवा पर्यायी पुल बांधण्याच्या कामाकरिता कार्यारंभ आदेश माहे जानेवारी, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान देण्यात आला आहे, हे खरे आहे काय,
  - (२) असल्यास, सद्यस्थितीत या कामाच्या जोडरस्त्याबाबत व आखणीबाबत काही नागरिकांचे व संस्थांचे आक्षेप असून पुलाच्या कामास व पुल आराखड्यास मंजूरी देणाऱ्या अधिकाऱ्यांनी याबाबतीत कोणताही विचार केलेला नाही, हे ही खरे आहे काय,
  - (३) असल्यास, सदर पुल कामाचे कार्यारंभ आदेश मिळूनही अद्यापपर्यंत पुलाचे काम सुरु झाले नसून पुलाच्या कामासाठी होणारा विलंब व त्यामुळे होणारी भाववाढ व पुलाची वाढीव किंमत याची वसुलीबाबत शासनाची भूमिका काय आहे,

(४) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार कोणतेही तांत्रिक व प्रशासकीय कारण नसताना शासनाचा विकास कामाकरिता आलेला निधी अखर्चित ठेवणाऱ्या संबंधीत अधिकाऱ्यांवर व ठेकेदारावर कोणती कारवाई करण्यात आली वा येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. अशोकराव चव्हाण (२७-१०-२०२०) : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) सदर पुलाचे प्रत्यक्ष काम सुरु करतेवेळी मंजूर आखणीबाबत सांगलीवाडी येथील काही लोकांचा व सांगलीतील व्यापारी एकता असोशिएशन, यांनी विरोध केल्यामुळे सद्या काम बंद आहे.

मा.पालकमंत्री, सांगली यांनी स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांच्या मागणीनुसार दिलेल्या सुचनांच्या अनुषंगाने अन्य ठिकाणावरून सदर पुलाच्या मार्गाबाबत सुलभता तपासण्याच्या अनुषंगाने तपासणी करण्याचे काम सुरु आहे.

(३) सदर कामाची मुदत दिनांक १२/११/२०२१ पर्यंत असल्याने निधीच्या उपलब्धतेनुसार वेळेत काम पूर्ण करण्याचे नियोजन आहे.

(४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

कल्याण-डोंबिवली (जि.ठाणे) महानगरपालिकेतील १८ नव्हे तर २७ गावे वगळून त्यांची नगरपरिषद करण्याबाबत

(३५) १२६१२ (१०-०७-२०२०). श्री.महेश चौघुले (भिवंडी पश्चिम), श्री.देवेंद्र फडणवीस (नागपूर दक्षिण पश्चिम), श्री.चंद्रकांत (दादा) पाटील (कोथरुड), अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम), श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), श्री.राम कदम (घाटकोपर पश्चिम), श्री.अभिमन्यु पवार (औसा), श्री.प्रमोद (राजू) रतन पाटील (कल्याण ग्रामीण) : सन्माननीय नगर विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कल्याण-डोंबिवलीतील (जि.ठाणे) २७ गावांपैकी १८ गावांची नगरपरिषद करण्याचा व ९ गावे महानगरपालिकेमध्येच ठेवण्याच्या मा.मुख्यमंत्री यांनी गत अधिवेशनाच्या अखेरच्या दिवशी जाहीर केलेल्या निर्णयाला विरोध दर्शवणारी निवेदने स्थानिक लोकप्रतिनिधी व सर्वपक्षीय हक्क संरक्षण समितीने माहे एप्रिल, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान शासनाकडे सादर केली आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, ज्या ९ गावांचे शहरीकरण झाल्याचे सांगण्यात येऊन महानगरपालिकेतच समाविष्ट केली आहेत त्या गावांचा कोणत्याही प्रकारे विकास झालेला नसून महानगरपालिकेत ठेवण्याची या गावांची कधीही मागणी नव्हती त्यामुळे २७ गावांची नगरपरिषद स्थापन करावी अशी मागणी शासनाकडे करण्यात आली आहे, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, स्थानिकांनी केलेली सदर मागणी विचारात घेता शासन आपल्या निर्णयाचा पुनर्विचार करणार आहे काय,

(४) असल्यास, त्यासाठी किती कालावधी लागणे अपेक्षित आहे ?

श्री. एकनाथ शिंदे (२३-१०-२०२०) : (१) होय, हे खरे आहे.

(२), (३) व (४) • कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिकेमधील २७ गावांची स्वतंत्र नगरपरिषद स्थापन करण्याबाबत सर्वपक्षीय हक्क संघर्ष समिती, सर्वपक्षीय युवा मोर्चा तसेच सर्वपक्षीय लोकप्रतिनिधींनी शासनाकडे वेळोवेळी मागणी केली होती.

• याबाबत विभागीय आयुक्त, कोकण विभाग यांच्या दि.१३.०३.२०२० च्या अहवालातील शिफारस विचारात घेऊन उपरोक्त नमूद २७ गावांपैकी ९ गावे महानगरपालिकेत ठेऊन उर्वरित १८ गावे महानगरपालिकेमधून वगळून त्यांची नगरपरिषद स्थापन करण्याचा शासनाने निर्णय घेतलेला आहे.

• त्यास अनुसरून कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिकेतून १८ गावे वगळून या गावांची नगरपरिषद गठीत करण्याच्या दृष्टीने राज्य शासनाने दि. २४.०६.२०२० रोजी प्राथमिक उद्घोषणा प्रसिध्द केली आहे.

• त्याअनुषंगाने जिल्हाधिकारी, ठाणे यांच्याकडे ३० दिवसांच्या कालावधीत प्राप्त होणाऱ्या सूचना व हरकतींचे अनुषंगाने अहवाल शासनास सादर करण्याबाबत त्यांना कळविण्यात आले आहे.

• उर्वरित ९ गावांचे झालेले शहरीकरण, एमआयडीसी क्षेत्र, टाऊनशीप, स्मार्टसिटी अंतर्गत क्षेत्र व कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिकेची भौगोलिक सलगता विचारात घेता ही गावे कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिकेतच ठेवण्याचा निर्णय घेण्यात आलेला आहे.

• उपरोक्त ९ गावांचा महानगरपालिकेत समावेश केल्यापासून कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिकेमार्फत त्यांच्या विकासासाठी सतत प्रयत्न करण्यात येत आहेत.

भिवंडी निजामपूर (जि.ठाणे) महानगरपालिका हद्दीत भुयारी गटार योजना टप्पा क्र.२ च्या कामात झालेला गैरव्यवहार

(३६) १२६२४ (२०-०९-२०२०). श्री.महेश चौघुले (भिवंडी पश्चिम) : सन्माननीय नगर विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) भिवंडी निजामपूर (जि.ठाणे) महानगरपालिका हद्दीत भुयारी गटार योजना टप्पा क्र .२ कामाकरीता मे.टंडन अॅन्ड असो.लि. मुंबई यांना तांत्रिक सल्लागार म्हणून काम देण्यात आले होते तसेच मे.सेह निर्माण संस्था, मुंबई यांना जी.आय.एस. सर्वेक्षण करण्याचे काम देण्यात आले होते, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर कंपन्यांना कामे देतांना स्थायी समितीच्या माध्यमातून खोटी कागदपत्रे सादर करून बनावट दस्तावेज सादर केल्या प्रकरणी सदरील कंपन्यांना काळ्या यादीत टाकण्याची मागणी माहे एप्रिल, २०२० मध्ये वा त्या दरम्यान करण्यात आली होती, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, मे.टंडन अॅन्ड असो.लि. मुंबई व मे.सेह निर्माण संस्था, मुंबई यांच्यावर पोलीस ठाण्यात एफ.आय.आर. दाखल करण्यात आली आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (४) असल्यास, मे.टंडन अँड असो.लि.मुंबई व मे.सेह निर्माण संस्था, मुंबई या दोन्ही कंपन्यांना कोणत्या कामाचे किती देयक अदा केली आहेत अथवा करावयाचे आहेत,
- (५) असल्यास, तक्रारीच्या अनुषंगाने याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले आहे व तदनुसार शासनाने सदर कंपन्यांना काळ्या यादीत टाकण्याबाबत कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथ शिंदे (२६-१०-२०२०) : (१) हे खरे आहे.

(२) हे खरे नाही.

भिवंडी निजामपूर शहर महानगरपालिकेच्या स्थायी समितीच्या दिनांक १६.११.२०१३ च्या ठरावान्वये मे. टंडन अँड असोसिएट्स / मे.टंडन अर्बन सोल्यु.प्रा.लि. यांना काळ्या यादीत टाकण्याबाबतची कारवाई महानगरपालिकेने प्रस्तावित केली होती.

तथापि, भिवंडी निजामपूर शहर महानगरपालिकेच्या स्थायी समितीच्या दिनांक १५.०४.२०२० च्या ठरावान्वये दिनांक १६.११.२०१३ रोजीचा उक्त ठेकेदारास काळ्या यादीत टाकण्याबाबतचा ठराव रद्द करण्यात आला आहे. सदर ठरावाची अंमलबजावणी करण्यात आली नाही असे भिवंडी निजामपूर शहर महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(३) अंशतः खरे आहे.

मे.सेह निर्माण संस्था यांचेवर गुन्हा दाखल करण्यात आला होता. तथापी मे. टंडन अँड असोसिएटस् लि. यांचे वर कोणत्याही प्रकारचा गुन्हा दाखल नाही.

(४) भिवंडी निजामपूर शहर महानगरपालिकेने अदा केलेल्या देयकाबाबतची सद्यस्थिती खालीलप्रमाणे आहे:-

अ) मे.सेह निर्माण संस्था यांना जी.आय.एस. सर्व्हेक्षण करणे कामी केलेल्या कामापोटी रुपये ३,०९,०८,३३७/- इतके देयक अदा केले आहे. तथापि, रुपये १,८७,०६,९६७/- देयक प्रलंबित आहे.

ब) मे.टंडन अर्बन सोल्यु. यांना भुयारी गटार योजना टप्पा-१ या कामाचे तांत्रिक सल्लागार म्हणून त्यांना रुपये १,५६,४३,९०४/- देयक अदा केले आहे. तथापि, रुपये ३८,५५,६७७/- देयक प्रलंबित आहे.

क) मे.टंडन असोसिएटस् यांना एकात्मिक पाणी पुरवठा (२५ एम.एल.डी. वारणा प्रकल्प) या प्रकल्पाचे तांत्रिक सल्लागार म्हणून रुपये १,२४,४२,२३४/- देयक अदा केले आहे. तथापि, रुपये ४,१६,४४,५६३/- मात्रचे देयक प्रलंबित आहे.

(५) सदर प्रकरणी भिवंडी निजामपूर शहर महानगरपालिकेने खालीलप्रमाणे कार्यवाही केली असल्याचे कळविले आहे :-

• मे.टंडन अँड असोसिएट्स / मे.टंडन अर्बन सोल्यु. प्रा.लि. यांचे तांत्रिक सल्लागार म्हणून काम अंत्यत असमाधानकारक व महापालिकेचे आर्थिक नुकसान करणारे असल्यामुळे भिवंडी निजामपूर शहर महानगरपालिकेच्या स्थायी समितीच्या दिनांक १६.११.२०१३ च्या ठरावान्वये मे. टंडन अँड असोसिएट्स / मे.टंडन अर्बन सोल्यु. प्रा.लि. यांना काळ्या यादीत टाकणे बाबतची कारवाई प्रस्तावित केली होती.

- मा.उच्च न्यायालयाने दिनांक २२.११.२०१६ च्या सुनावणीत दिलेल्या आदेशात भिवंडी महानगरपालिकेविरुद्ध श्री.दलवी जावेद गुलाम मो. यांची याचिका क्र.१०६९५ निकाली काढलेली आहे.
  - मे. सेह निर्माण संस्था यांचे विरुद्ध भिवंडी नि. शहर महानगरपालिकेने दिनांक १६.११.२०१३ च्या ठरावाच्या अनुषंगाने भिवंडी फौजदारी न्यायालयात गुन्हा रजि.नं.॥२६/२०१६ दाखल केला होता.
  - तथापि, तदनुषंगाने भिवंडी पोलीसांनी आय.आय.टी. मुंबई यांच्या अहवालाप्रमाणे चौकशी केली असता तक्रारी मध्ये कोणतेही तथ्य आढळून न आल्यामुळे तपास पूर्ण करून मा.न्यायालयात बी-समरी अहवाल सादर केला होता. त्यामुळे पुढची कारवाई करण्यांत आलेली नाही.
- (६) प्रश्न उद्भवत नाही.

**भिवंडी-ठाणे व कल्याण (जि.ठाणे) शहराला जोडणाऱ्या
मेट्रो ५ प्रकल्पाच्या नियोजित मार्गाबाबत**

- (३७) १२६८३ (१०-०७-२०२०). श्री.महेश चौधुले (भिवंडी पश्चिम) : सन्माननीय नगर विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) भिवंडी ठाणे कल्याण शहराला जोडणारा मेट्रो ५ प्रकल्प नियोजित मार्ग भिवंडी शहरातून जात असून त्यामुळे अनेक बांधकामे बाधित होत असल्याचे कारण देत या प्रकल्पाच्या फेर सर्वेक्षणाचा प्रयत्न एमएमआरडीएकडून सुरु झाल्याने भिवंडी मधील नागरिक आक्रमक झाले आहेत, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास मेट्रो प्रकल्पाच्या नियोजित मार्ग योग्य असून त्याच मार्गावरून मेट्रो धावली पाहिजे असा आक्रमक सूर भिवंडी मंचाकडून व्यक्त करण्यात आला असून याकडे शासनाचे लक्ष वेधण्यासाठी २ लक्ष भिवंडीतील नागरिकांनी स्वाक्षरी मोहीम राबविली तसेच स्थानिक लोकप्रतिनिधींसुद्धा प्रशासनाचे लक्ष वेधले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, भिवंडीतील सामाजिक कार्यकर्त्यांनी एकत्र येऊन भिवंडी मंचाची स्थापना करून भिवंडी मेट्रो प्रकल्प नियोजित आराखड्यानुसारच केला जावा याबाबत एक सभा आयोजित करून एकमताने ठराव केला, तसेच मार्ग बदल झाल्यास अनेक अडचणींना सामोरे जावे लागेल त्यामुळे शहराचे नुकसान होईल अशी भीती व्यक्त करण्यात आली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, मेट्रो ५ प्रकल्पाच्या नियोजित मार्ग योग्य असल्याने त्याप्रमाणे मेट्रो धावण्याच्या दृष्टीने शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथ शिंदे (२८-१०-२०२०) : (१), (२) व (३) मुंबई मेट्रो मार्ग ५ (ठाणे-भिवंडी-कल्याण) या प्रकल्पा संदर्भात दिनांक २४/१/२०२० रोजी मा.मंत्री, नगर विकास विभाग यांच्या अध्यक्षतेखाली आयोजित केलेल्या बैठकीत भिवंडी जवळील वंजारपट्टीचा भाग मेट्रोच्या मार्गात

समाविष्ट केल्यास शहरी व ग्रामीण भागांना त्याचा लाभ होऊ शकत असल्याने सदर मेट्रोच्या मार्गिकेत आवश्यक फेरबदल करण्यासाठी नव्याने तपासणी करण्याचे निर्देश देण्यात आले. त्या अन्वये मेट्रो मार्ग ५ विस्तारित मार्गासाठी सुधारित सविस्तर प्रकल्प अहवाल तयार करण्यासाठी मे.दिल्ली मेट्रो रेल कॉर्पोरेशन मर्यादित (डी.एम.आर.सी) या सल्लागाराची दिनांक ५ मे २०२० रोजी नेमणुक करण्यात आली आहे. सदर बदल करण्याबाबत प्राधिकरणास नागरिकांकडून व लोकप्रतिनिधींकडून मिश्र प्रतिक्रिया प्राप्त होत आहेत.

(४) डी.एम.आर.सी कडून सुधारित प्रकल्प अहवाल प्राधिकरणास प्राप्त झाल्यावर त्याची सविस्तर छाननी करून यथायोग्य कार्यवाही करण्याचे नियोजित आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

दुधनी (जि.सोलापूर) नगरपालिकेतील रमाई घरकुल योजनेत झालेला गैरव्यवहार

(३८) १२७६२ (०६-०८-२०२०). श्री.सचिन कल्याणशेठ्टी (अक्कलकोट) : सन्माननीय नगर विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) दुधनी (जि.सोलापूर) नगरपालिकेतील रमाई घरकुल योजनेचा लाभ खुल्या प्रवर्गातील एकाच कुटुंबातील चार लोकांना नगरपरिषद प्रशासनाने दिला असल्याचे माहे फेब्रुवारी, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, बुध्नगर येथील मुळ लाभार्थ्यांना डावलून ग्रामीण भागातील नागरीकांना घरकुल योजनेचा लाभ नगरपरिषद प्रशासनाने देवून लाखो रूपयांचा गैरव्यवहार केला असल्याचेही निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले, त्यानुसार दोषींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथ शिंदे (२३-१०-२०२०) : (१), (२) व (३) • दुधनी नगरपरिषदेने दिलेल्या अहवालानुसार रमाई घरकुल योजनेअंतर्गत १८६ घरकुले मंजूर आहेत. यामध्ये काही लाभार्थी एकाच कुटुंबातले दिसून आले आहेत. तथापि, ते स्वतंत्र रहिवाशीधारक असल्याने अशा रहिवाशांसाठी स्वतंत्र घरकुल मंजूर आहे.

• यासंदर्भात कोणतीही तक्रार नगरपरिषदेकडे प्राप्त नाही, असे नगरपरिषदेने कळविले आहे.

• तसेच दुधनी नगरपरिषदेअंतर्गत बुध्नगर येथील रमाई घरकुल योजनेसाठी अर्ज केलेल्या लाभार्थ्यांना घरकुल मंजूर झाले आहेत, असेदेखील नगरपरिषदेने कळविले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

पुणे शहरातील नाल्यांवर अतिक्रमणे झाल्याबाबत

(३९) १२८६६ (२०-०९-२०२०). श्रीमती माधुरी मिसाळ (पर्वती), श्री.सुनिल कांबळे (पुणे कॅन्टोन्मेंट) : सन्माननीय नगर विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पुणे शहरात दिनांक २५ सप्टेंबर, २०१९ रोजी वा त्यासुमारास अतिवृष्टीमुळे कात्रज, सुखसागरनगर कोंढवा, पद्मावती, अरण्यश्वर, सहकारनगर, दत्तवाडी आणि जुन्या ओढ्यालगतच्या अनेक सोसायट्यांच्या सिमाभिंती कोसळून व परिसरातील अनेक वसाहतीमध्ये पाणी शिरून मोठ्या प्रमाणावर जीवित व वित्तहानी झाल्याची बाब निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या पुरानंतर बांधकाम विभाग, पुणे महानगरपालिकेने केलेल्या पाहणीमध्ये नाल्यांवरील सर्वधिक अतिक्रमणे ही कोंढवा आणि कात्रज परिसरात असल्याचे निदर्शनास आले असून नाल्यांमध्ये बेकायदा बांधकामे आणि अतिक्रमणे केलेल्या ८५ जणांना नोटीस देण्यात आल्याचेही निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीचे निष्कर्ष काय आहेत, त्यानुसार नाल्यांमध्ये असलेली बेकायदा अनधिकृत बांधकामे आणि अतिक्रमणे काढणेबाबत शासनाने कोणत्या स्वरूपाची कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथ शिंदे (२७-१०-२०२०) : (१) व (२) • पुणे शहरात सप्टेंबर व ऑक्टोबर, २०१९ मध्ये ढगफुटी होवून मुसळदार पाऊस झाला होता.

• या अतिवृष्टीमुळे आंबिल ओढा व आसपासच्या परिसराला पूर येवून नाल्यातील पाणी सोसायटींमध्ये शिरल्यामुळे ठिकठिकाणी नागरीकांचे मोठ्या प्रमाणावर नुकसान झाले होते. तसेच नाल्यामधील पाणी इतरत्र पसरून जिवीत व वित्त हानी मोठ्या प्रमाणावर झाली होती हे खरे आहे.

• आंबिल ओढा येथील पुरामुळे नाल्यालगतची अंदाजे १०३५ रनिंग मिटर सिमाभित्त वाहून गेलेली आहे.

• तदनंतर पुणे शहरातील आंबिल ओढा नाल्याचे व परिसरातील ३५४ मिळकतींमध्ये पुणे महानगरपालिकेमार्फत सर्वेक्षण करण्यात आले होते.

• पुणे महानगरपालिकेने कोंढवा खुर्द व कोंढवा बुद्रुक या ठिकाणी सुमारे ४ व कात्रज येथे सुमारे १६ बांधकामांना नोटीस देण्यात आलेल्या असून एकूण ७९ बांधकामांना नोटीस देण्यात आलेल्या आहेत. तसेच ४ ठिकाणी कारवाई करण्यात आलेली आहे.

(३) • सदर परिसरातील अतिवृष्टीने बाधित भागातील पावसाच्या पाण्याचा निचरा होऊ न शकल्याने पाण्याचा फुगवटा होऊन पूरजन्य परिस्थिती निर्माण झाली होती.

• पूर परिस्थितीमुळे बाधित झालेल्या ठिकाणी पुणे महानगरपालिकेमार्फत अत्याधुनिक यंत्र सामुग्रीव्दारे सुमारे ४००० मे.टन पर्यंत कचरा व गाळ वाहतूक करून उचलण्यात आलेला आहे.

• सिमाभिंती बांधण्याबाबत अंदाजपत्रकात तरतूद करण्यात आलेली आहे.

- आंबील ओढ्यालगत ग्रीन बेल्ट दर्शविण्यात आलेला असून ओढ्याची सर्वसाधारण रूंदी सोडून सदर ग्रीन बेल्टमध्ये अतिक्रमण झालेले आहे, तसेच जागेवर झोपडपट्ट्या आहेत. काही झोपडपट्ट्या घोषित आहेत. नाल्याची रूंदी मोठी करावयाची झाल्यास मिळकती लगत असलेल्या जागा ताब्यात घ्यावा लागणार आहेत.
  - धनकवडी व कात्रज भागातील एकूण ७६ बांधकामे ग्रामपंचायत काळातील असून नाल्यात असणाऱ्या सीमाभिंतीच्या बाहेर ही बांधकामे येतात.
  - अशा अनधिकृत मिळकतींना नोटीस देऊन त्यावर कारवाई करण्यात येत असल्याचे पुणे महानगरपालिकेने कळविले आहे.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

सांगली जिल्ह्यातील घोटी बु. घाट तसेच खरसुंडी घाट तयार करण्याबाबत

(४०) १३६२४ (१९-०९-२०२०). श्री.अनिल बाबर (खानापूर) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) सांगली जिल्ह्यातील घोटी बु. घाट तसेच खरसुंडी घाट तयार करण्याबाबतची मागणी मा.स्थानिक लोकप्रतिनिधी हे सातत्याने पत्राद्वारे शासनाकडे करित आहेत, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर दोन्ही घाटासंदर्भात अनेकदा विविध आयुधांद्वारे शासनास सदर बाब लक्षात आणूनही घोटी बु. घाट तसेच खरसुंडी घाट तयार करण्याबाबत अद्यापही कोणतीच कार्यवाही झालेली नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, याबाबत चौकशी केली काय, चौकशीत काय आढळून आले आहे व तदनुसार सदर दोन्ही घाटाकरिता शासनाने निधीची तरतूद करून घाट तयार करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. अशोकराव चव्हाण (२७-१०-२०२०) : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) प्रश्नांकीत घोटी बु. घाट व रस्ता सुधारणेचे काम सन २०१७-१८ मध्ये मंजूर होते. या कामात घाटाचे दोन्ही बाजूचे रस्त्याचे नुतनिकरणाचे काम पूर्ण करण्यात आले असून घोटी खुर्द गावात ५०.०० मी. व वळणात ३३.०० मी.तसेच घोटी बु.घाटात २०४ मी. लांबीची संरक्षक भिंत बांधण्यात आली आहे. उर्वरित सुमारे ४०० मी. लांबीच्या संरक्षक भिंतीचे काम व घाटातील चढ सुधारणा करण्याचे काम निधीच्या उपलब्धतेनुसार हाती घेण्याचे नियोजन आहे. सद्यःस्थितीत रस्ता वाहतूकीसाठी सुस्थितीत आहे.

तसेच खरसुंडी घाट रस्ता सुधारणा काम मार्च २०२० अर्थसंकल्पामध्ये समाविष्ट असून या कामास प्रशासकीय मान्यता देण्यात आली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

पंढरपूर (जि.सोलापूर) शहरातील कुपनलिकांवर बसविलेले विद्युत पंप नादुरुस्त असल्याबाबत

(४१) १३९११ (१५-०९-२०२०). श्री.भारत भालके (पंढरपूर) : सन्माननीय नगर विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) पंढरपूर (जि.सोलापूर) शहरातील कुपनलिकांवर बसविलेल्या विद्युत पंपापैकी निम्न्याहुन अधिक बंद व दुरुस्ती अभावी नादुरुस्त असल्याने नागरिकांना पाण्यासाठी भटकंती करावी लागत असल्याचे निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी स्थानिक प्रशासन दरवर्षी सुमारे २५ लक्ष रुपयांचा खर्च करीत असून दरमहा दीड लाख रुपयांचे वीज देयक भरत असल्याचे निदर्शनास आले, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी स्थानिक पाणी पुरवठा प्रशासनाकडून अनेक वर्षांपासून कुपनलिका दुरुस्त करण्यात आल्या नसतांनाही लाखो रुपयांचा यावर खर्च झाल्याचे दाखविण्यात आले असल्याचेही निदर्शनास आले, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीनुसार स्थानिक प्रशासन यांना नागरिकांना व भाविकांना पिण्याच्या पाण्याचा पुरवठा सुरळीत होण्याच्या दृष्टिने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथ शिंदे (२३-१०-२०२०) : (१), (२), (३) व (४) • पंढरपूर नगरपरिषदेतअंतर्गत नागरिकांना दररोज नळाद्वारे पिण्याच्या पाण्याचा पुरवठा केला जातो. त्यामुळे पाण्यासाठी नागरिकांना भटकंती करावी लागते, अशी कोणतीही बाब निदर्शनास आली नाही, असे नगरपरिषदेने कळविले आहे.

- पंढरपूर शहरामध्ये यात्रा कालावधीत येणारे भाविक खाजगी मठामध्ये अथवा इतर ठिकाणी वास्तव्यात असतांना त्यांना स्वच्छतेसाठी लागणारे पाणी यासाठी शहरात १८५ कुपनलिकांवर विद्युतपंप बसविण्यात आले असून त्यापैकी १८४ विद्युतपंप कार्यरत आहेत.
  - सदरच्या कुपनलिका व विद्युतपंप यांच्या देखभाल व दुरुस्तीवर मागील ३ वर्षांत सरासरी दरवर्षी रुपये २२ लाख इतका खर्च करण्यात आला आहे.
  - नगरपरिषदेच्या अहवालानुसार पंढरपूर शहरातील नागरिकांना तसेच शहरात येणाऱ्या भाविकांना नियमित पाणी पुरवठा होत आहे, असे नगरपरिषदेने कळविले आहे.
- (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

कल्याण-डोंबिवली (जि.ठाणे) महानगरपालिका क्षेत्रामधील ३०० चौरस फुटापर्यंतच्या घरांवरील मालमत्ता कर माफ कण्याबाबत

(४२) १३९५३ (२०-०९-२०२०). श्री.गणपत गायकवाड (कल्याण पूर्व), डॉ.बालाजी किणीकर (अंबरनाथ), श्री.किसन कथोरे (मुरबाड) : सन्माननीय नगर विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) बृहन्मुंबई महानगरपालिका हद्दीतील ५०० चौरस फुटांच्या घरांचा मालमत्ता कर माफ करण्यात आला आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या धर्तीवर कल्याण-डोंबिवली (जि.ठाणे) महानगरपालिका क्षेत्रामधील किमान ३०० चौरस फुटापर्यंतच्या घरांवरील मालमत्ता कर माफ करणेबाबत स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी दिनांक २ मार्च, २०२० रोजीच्या पत्रान्वये मा.मुख्यमंत्री यांच्याकडे मागणी केलेली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने कल्याण - डोंबिवली महानगरपालिका क्षेत्रामधील ३०० चौरस फुटापर्यंतच्या घरांवरील मालमत्ता कर माफ करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथ शिंदे (२३-१०-२०२०) : (१) सन-२०१९ चा महाराष्ट्र अध्यादेश क्र.११, दि.१०.०३.२०१९ अन्वये बृहन्मुंबई महानगरपालिका क्षेत्रातील ४६.४५ चौ.मी. (५०० चौ. फु.) किंवा त्यापेक्षा कमी चटई क्षेत्र असलेल्या निवासी इमारती तसेच निवासी गाळे या मालमत्तांना सन २०१९-२० या कालावधीपासून केवळ सर्वसाधारण करामध्ये सवलत देऊन उर्वरित रकमांची देयके देण्यात आलेली आहेत.

(२) होय, हे खरे आहे.

(३) महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियम कलम १३२ मधील नमूद मिळकर्तींना सामान्य करात सवलत देण्यात येते. या व्यतिरिक्त मालमत्ता कर माफ करणेबाबत महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियमात तरतूद नाही. कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिका क्षेत्रातील ३०० चौ. फुटापर्यंतच्या घरांवरील मालमत्ता कर माफ करण्याबाबत अद्याप निर्णय घेण्यात आलेला नाही, ही वस्तुस्थिती आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

पुणे शहराजवळील वाघोली-आव्हाळवाडी रस्त्याची दुरवस्था झाल्याबाबत

(४३) १४४४७ (१९-०९-२०२०). श्रीमती मुक्ता टिळक (कसबापेठ) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पुणे शहराजवळील वाघोली-आव्हाळवाडी रस्त्याची दुरवस्था झाल्यामुळे नागरिकांना नाहक त्रास सहन करावा लागत असल्याचे माहे जुलै, २०२० मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, वाघोली-आव्हाळवाडी रस्त्याची अत्यंत दुरवस्था होऊन मोठ-मोठे खड्डे पडले असून खड्डे बुजविण्याकरीता नागरिकांनी अर्ज करून सुद्धा त्यावर कोणतीही कार्यवाही केली नसल्याचे निदर्शनास येत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत चौकशी करून सदर रस्त्याच्या दुरुस्तीकडे दुर्लक्ष करणा-या संबंधितांवर कारवाई करण्याबाबत तसेच सदरहु रस्त्याच्या दुरुस्तीबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. अशोकराव चव्हाण (२७-१०-२०२०) : (१) होय, हे खरे आहे. प्रश्नांकीत रस्ता प्रजिमा ५६ असा असून या मधील ८०० मी. लांबीत ग्रामपंचपायत वाघोली ता. हवेली, जि. पुणे यांनी विनापरवानगीने रस्त्याचे खोदकाम करून ड्रेनेज लाईन टाकल्यामुळे सदर लांबीत रस्ता क्षतीग्रस्त झाला आहे. या अनुषंगाने ग्रामपंचपायत वाघोली यांना रस्ता पुर्णस्थितीत आणण्यासाठी सुचित करण्यात आले होते.सद्यःस्थितीत क्षतीग्रस्त झालेला रस्ता दुरुस्तीच्या कामास ग्रामपंचपायत वाघोली यांनी कामाचा कार्यारंभ आदेश दि.१४.०८.२०२० रोजी दिला आहे.

(२) सदर रस्त्याच्या उर्वरित लांबी मधील खड्डे भरण्याच्या कामाची निविदा प्रक्रिया प्रगतीत असून लवकरात लवकर काम पुर्ण करण्याचे नियोजन आहे.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

चाळीसगाव-मालेगाव रस्त्याच्या दुरुस्तीबाबत

(४४) १४४७४ (१९-०९-२०२०). श्री.मंगेश चव्हाण (चाळीसगाव) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) चाळीसगाव-मालेगाव या रस्त्याचे २ वर्षांपासून संध गतीने होत असलेले काम व रस्त्यावरील खड्ड्यांमुळे मोठ्या प्रमाणात होणारे अपघात याविषयी स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी माहे जानेवारी, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान नाशिक येथील मुख्यमंत्र्यांच्या आढावा बैठकीत मा.मुख्यमंत्र्यांना निवेदन सादर केले होते, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर चाळीसगाव-मालेगाव रस्त्याची १५ दिवसात दुरुस्ती करण्यात यावी,असे आदेश मा.मुख्यमंत्र्यांनी सार्वजनिक बांधकाम विभागाचे मंत्रालयीन सचिव व जळगाव विभागाचे कार्यकारी अभियंता यांना दिलेले होते, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, तदनुसार यासंदर्भात पुढे कोणती कार्यवाही करण्यात आली वा येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. अशोकराव चव्हाण (२७-१०-२०२०) : (१) होय, हे खरे आहे.

स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी मा.मुख्यमंत्री महोदयांना तोंडी निवेदन सादर केले होते.

(२) प्रश्नाधीन रस्त्याची ३ महिन्यांत दुरुस्ती करण्यात यावी, असे मा.मुख्यमंत्री महोदयांचे निर्देश होते.

(३) प्रश्नाधीन रस्त्याच्या कामास झालेल्या विलंबाबाबत ठेकेदारांकडून दंड वसूल करण्यात आला आहे. तसेच, रस्त्यावरील खड्डे भरण्यात आले असून सद्यस्थितीत रस्ता वाहतुकीस सुरक्षित आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**चाळीसगाव (जि.जळगांव) शहरातील नवीन मध्यवर्ती
मुख्य प्रशासकीय इमारतीच्या बांधकामाबाबत**

(४५) १४४७७ (१९-०९-२०२०). श्री.मंगेश चव्हाण (चाळीसगाव) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) चाळीसगाव (जि.जळगांव) शहरातील भूमी अभिलेख कार्यालय, दुय्यम निबंधक कार्यालय, आदी कार्यालये खाजगी इमारतीत कार्यरत आहेत, तसेच तहसील व प्रांत कार्यालये ही अतिशय छोट्या जागेत कार्यरत आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, चाळीसगाव तालुक्यात सुसज्ज अशी मध्यवर्ती मुख्य प्रशासकीय इमारत बांधणे अत्यंत आवश्यक असून नवीन प्रशासकीय इमारत बांधण्यासाठी रुपये १४ कोटी ७६ लक्ष रुपयांचा प्रस्ताव प्रधान सचिव समिती, यांच्याकडे दिनांक ६ जुलै, २०१६ रोजी वा त्यासुमारासापासून शासन स्तरावर प्रलंबित आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या प्रकरणी एकाच छताखाली सर्व शासकीय कार्यालयाचे कामकाज सुरु होऊन नागरिकांची गैरसोय दूर होईल यादृष्टीने मध्यवर्ती मुख्य प्रशासकीय इमारत बांधण्याबाबत शासनाने अद्यापपर्यंत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. अशोकराव चव्हाण (२१-१०-२०२०) : (१) हे खरे आहे.

(२) व (३) मुख्य अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम प्रादेशिक विभाग, नाशिक यांच्याकडून प्रशासकीय इमारत बांधकामाबाबतचा रु.१४.९६ कोटी किंमतीचा प्रस्ताव दि.१८.०३.२०२० रोजी महसूल विभागास सादर करण्यात आला आहे. महसूल विभागाकडून सादर प्रस्ताव प्राप्त होताच पुढील कार्यवाही करण्यात येईल.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**धनगर टाकळी ते गंगाजीबापू रोड मार्गावरील (जि.परभणी) पुलामुळे पावसाचे
पाणी शेतात जाऊन जमिनी नापीक होत असल्याबाबत**

(४६) १४४८१ (१९-०९-२०२०). श्री.संजय गायकवाड (बुलढाणा) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) परभणी येथील धनगर टाकळी ते गंगाजीबापू रोड मार्गावरील सर्व्हे क्रमांक १४२ व १४३ येथे सार्वजनिक बांधकाम विभागामार्फत पुलाचे बांधकाम करण्यात आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सादरहू पुलाचे बांधकाम करताना योग्य ते नियोजन न केल्याने या परिसरातून नैसर्गिकरित्या वाहणारे पावसाचे पाणी अडले जात असून ते पाणी या परिसरातील शेतकऱ्यांच्या शेतात शिरत असल्याने शेतपीकाचे मोठे नुकसान होत असून शेतजमिनी नापीक होण्याचा धोका निर्माण झाला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदरहू परिसरातील पावसाच्या पाण्याचा योग्य तो निचरा करण्यासाठी आवश्यक कार्यवाही व उपाययोजना तातडीने करण्याबाबत तसेच शेती पिकांची झालेली नुकसान भरपाई मिळण्याबाबत श्री.माणिक पि.मुंजाजी साखरे व इतर स्थानिक शेतकऱ्यांनी जिल्हाधिकारी, परभणी यांना दिनांक १२ जून, २०२० रोजी वा त्यासुमारास निवेदन दिले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, या प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार पावसाच्या पाण्याचा निचरा करण्यासंदर्भात आवश्यक त्या उपाययोजना करण्याबाबत व संबधितांना नुकसान भरपाई देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) असल्यास, तसेच पुलाचे बांधकाम करताना योग्य ती खबरदारी व नियोजन न करणाऱ्या दोषी अधिकाऱ्यांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. अशोकराव चव्हाण (२७-१०-२०२०) : (१) प्रश्नांकित रस्त्यावर साखळी क्रमांक १/७३० येथे एक पाईप मोरी (सी.डी. वर्क) पूर्वीपासूनच अस्तित्वात आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) होय. हे खरे आहे.

(४) सदरील पाईप मोरीमध्ये साचलेला गाळ व कचरा काढण्यात आलेला आहे व पाण्याचा अडथळा दूर करण्यात आला आहे. तसेच, या पाईप मोरीची आवश्यक ती दुरुस्ती करून घेऊन ती सुस्थितीत ठेवण्याचे नियोजन करण्यात आले आहे. सबब, या प्रकरणी चौकशीची आवश्यकता नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

बालाघाट मार्गावरील (जि.गोंदिया) रेल्वे उड्डाणपुलाच्या बांधकामाबाबत

(४७) १४५८५ (१९-०९-२०२०). श्री.मनोहर चंद्रिकापूरे (अर्जुनी-मोरगांव), श्री.राजू कारेमोरे (तुमसर), श्री.इंद्रनिल नाईक (पुसद) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) बालाघाट मार्गावरील (जि.गोंदिया) उड्डाणपुलाला ९० वर्ष पुर्ण झाली असून सदर पूलाच्या संरचनात्मक परीक्षण अहवालामध्ये तात्काळ पुल बांधण्याची सुचना केली असल्याची बाब माहे मे, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर पुलाच्या बांधकामाचा प्रस्ताव सार्वजनिक बांधकाम विभागाकडे प्रलंबित असून विभागाकडून सदरहू उड्डाणपुलाच्या बांधकामाकडे दुर्लक्ष होत असल्याचे निदर्शनास येत आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, याबाबत चौकशी करून संबंधित पुलाचे बांधकाम करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. अशोकराव चव्हाण (१९-१०-२०२०) : (१)अंशतः खरे आहे.

सदरचा पुल १९५२ मध्ये बांधला असून पुलास ६८ वर्षे झाली आहेत. दिनांक ९.०८.२०१८ रोजी मुख्य अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम प्रादेशिक विभाग, नागपूर व मुख्य अभियंता (पुल) दक्षिण पुर्व मध्य रेल्वे, बिलासपुर यांचे संयुक्त पाहणीत सदर उड्डाणपुल तोडून नविन उड्डाणपुल बांधण्यासाठी सहमती झाली आहे.

(२) व (३) हे खरे नाही.

या विभागामार्फत सदर उड्डाणपुलाचे बांधकामास ८२,९७,००,०००/- ची प्रशासकीय मान्यता दि.६.६.२०१९ प्रदान करण्यात आली असून,जुने उड्डाणपूल तोडण्याची व नविन उड्डाणपुलाच्या बांधकामाची G.A.D. रेल्वे विभागाकडे दि.२५.१०.२०१९ रोजी सादर केली आहे. याबाबत रेल्वे विभागाकडून अंतिमतः दि.१२.६.२०२० रोजी आक्षेप घेण्यात आले व त्याचा खुलासा दि.१५.६.२०२० सादर करण्यात आला आहे. याबाबतची मंजूरी रेल्वे विभागाकडून प्राप्त झाल्यानंतर सा.बां. विभागाकडून पुढील कार्यवाही करण्यात येईल.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

जिंतूर ते येलदरी (जि.परभणी) रस्त्याच्या दुरुवस्थेबाबत

(४८) १४६२४ (१९-०९-२०२०). श्रीमती मेघना साकोरे बोर्डीकर (जिंतूर) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय:-

(१) परभणी जिल्ह्यातील जिंतूर ते येलदरी रस्त्याच्या कामासाठी ४ कोटी ६२ लाख रुपयांचा निधी उपलब्ध होऊनही सदर रस्त्याचे काम १२ महिन्यात पूर्ण करावयाचे उद्दिष्ट शासनाने देऊनसुद्धा सदर रस्त्याचे काम करत असलेल्या श्यामा कन्स्ट्रक्शन कंपनीने काम सुरु करून १९ महिने पूर्ण होऊनही अद्याप काम पूर्ण केले नसल्याचे माहे ऑगस्ट, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय

(२) असल्यास, सार्वजनिक बांधकाम विभागाच्या नियमानुसार ७ जून नंतर डांबरीकरण करण्याचे काम केले जात नाही परंतु संबंधित कंपनीने नियमबाह्य पद्धतीने रस्त्याचे काम लवकर पुर्ण करण्याच्या दृष्टीकोनातून पावसाळ्यात रस्त्याचे काम सुरु ठेवल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, पावसाळ्यात काम सुरु असल्याने सदर रस्त्याचे काम दर्जाहीन होत असल्याचे निदर्शनास येत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, शासन सदर रस्त्याच्या कामाची वरिष्ठ स्तरावर चौकशी करून दोषी असलेल्या संबंधित अधिका-यांवर व श्यामा कन्स्ट्रक्शन कंपनी यांच्यावर कारवाई करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. अशोकराव चव्हाण (२७-१०-२०२०) : (१) अंशतः खरे आहे. प्रत्यक्षात कामावर रू.२१६.५२ लक्ष निधी खर्च झाला आहे.

(२) हे खरे नाही.

शासनाच्या विहित निकषानुसार डांबरीकरण करण्यात आले आहे.

(३) हे खरे नाही.

(४) मर्यादित निधी, अतिवृष्टीमुळे डांबर रिफायनरी कंपनीकडून डांबर उपलब्ध होण्यास झालेला विलंब, कोविड-१९ आपत्कालीन परिस्थितीमुळे काम पूर्ण करण्यास विलंब झाला आहे. त्यामुळे संबंधिताविरुद्ध कारवाई करण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

आर्वी (जि.वर्धा) येथील मौजा रसुलाबाद व मौजा विरूळ येथुन जाणा-या नागपूर-मुंबई

समृद्धी महामार्गाच्या कामामुळे शेतपिके नष्ट होत असल्याबाबत

(४९) १४८४९ (१९-०९-२०२०). श्री.दादाराव केचे (आर्वी) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) आर्वी (जि.वर्धा) येथील मौजा रसुलाबाद व मौजा विरूळ येथुन नागपूर-मुंबई समृद्धी महामार्ग जात असून या परिसरातील महामार्गाचे काम अॅफकॉन इन्फ्रास्ट्रक्चर कंपनी करित आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर रस्त्याच्या कामासाठी लागणारा माती-मुरूम यासाठी मोठ्या प्रमाणात या भागात उत्खनन होत असून त्यातुन निघणा-या धुळीमुळे शेतकऱ्यांच्या शेतातील पिके नष्ट होत असुन याबाबत परिसरातील शेतकऱ्यांनी सदर कंपनीकडे तक्रारी केल्या असता त्या तक्रारीची कोणतीही दखल कंपनी घेत नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सर्व्हे नं.८४ मध्ये शेवगा, टरबुज, संत्रा पिकाची लागवड केलेली होती व ती पुर्णतः नष्ट झाली त्याबाबतचा अहवाल, तहसिलदार व कृषी अधिकारी यांनी शेतकऱ्यास २,३७,२००/- रुपये इतके निश्चित केली असतांनी अद्यापपर्यंत सदर रक्कम शेतकऱ्यांना देण्यात आली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, नागपूर-मुंबई या समृद्धी महामार्गासाठी लागणा-या मुरूम व मातीची वाहतुक या परिसरातील रस्त्यांवरून होत असुन प्रमाणापेक्षा जास्त लोड भरून वाहतुक होत असल्यामुळे रस्त्यांची दूरवस्था झाली आहे तसेच या रस्त्याच्या दोन्ही बाजूला शेतकऱ्यांच्या शेतजमीनी असून या शेतातील पाणी जाण्याकरिता जागा नसल्यामुळे व रस्त्याची उंची जास्त असल्यामुळे शेतकऱ्यांच्या शेतामध्ये ३-३ फुट पाणी साचले असुन यामुळे शेतकऱ्यांचे मोठ्या प्रमाणात नुकसान होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, या प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळुन आले व तदनुसार शासनाने कंपनीवर कारवाई करण्याबाबत तसेच शेतकऱ्यांना पिक नुकसान भरपाई देण्याबाबत व परिसरातील नादुरुस्त झालेल्या रस्त्यांची दुरुस्ती करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथ शिंदे (२९-१०-२०२०) : (१) होय.

(२) नाही.

रस्त्याच्या कामासाठी लागणाऱ्या गौण खनिज (माती व मुरुम) यांच्या वाहतुकीसाठी EPC ठेकेदाराकडून वापरण्यात येणाऱ्या रस्त्यावर धुळ उडू नये यासाठी सदर ठेकेदाराकडून पाण्याच्या टँकरचा वापर करून वारंवार पाणी मारण्यात येत आहे. तथापी धुळीमुळे व इतर कारणांमुळे शेत पिकाचे नुकसान झाल्याबाबत काही शेतकऱ्यांच्या तक्रारी प्राप्त झाल्या. त्या अनुषंगाने स्थानिक महसूल यंत्रणे समवेत संयुक्त पाहणी करून शेतकऱ्यांना एकूण रक्कम रु.४,५९,२६६/- इतकी रक्कम नुकसान भरपाई म्हणून देण्याचे महसूल यंत्रणेमार्फत निश्चित करण्यात आले आहे. यामधील रक्कम रु.३,४०,७६६/- इतकी रक्कम ९ शेतकऱ्यांना प्रदान करण्यात आली आहे. उर्वरित रक्कम रु.१,१८,५००/- शेतकऱ्यास देण्यात आली आहे.

(३) अंशतः खरे आहे.

तहसिलदार, आर्वी, जि.वर्धा यांनी त्यांचे पत्र क्र.कलि/प्रस्तु-१/गौख/कावि-७९४/२०२०, दि.२३.०५.२०२० अन्वये श्री.चरणदास भाऊरावजी हेंडवे, रा.रसुलाबाद सर्व्हे क्र.८४ यांचे प्रकरणात संबंधित शेतकऱ्यांचे पिकाचे मुल्यांकन रु.२,३७,०००/- इतके असून कंत्राटदाराने शेतकऱ्यास रु.१,१८,५००/- इतकी रक्कम भरपाई देण्यात यावी असे आदेशित केले आहे. त्यानुसार ईपीसी कंत्राटदारामार्फत शेतकऱ्यास रु.१,१८,५००/- ची भरपाई रक्कम देण्यात आली आहे.

(४) अंशतः खरे आहे.

सदर महामार्गाच्या कामासाठी नियुक्ती करण्यात आलेल्या ठेकेदारांसमवेत करण्यात आलेला करारनाम्यातील आर्टिकल १० (१०.४) नुसार महामार्गाच्या कामासाठी महामार्गाच्या परिसरातील ज्या रस्त्यांचा वापर वाहतुकीसाठी करण्यात येत असेल व असे रस्ते नादुरुस्त झाले असल्यास, त्या रस्त्यांची दुरुस्ती करून नादुरुस्त रस्ते संबंधित ठेकेदाराने सुस्थितीत ठेवावयाचे आहेत. त्यानुसार ठेकेदार कार्यवाही करित असून, नादुरुस्त झालेले रस्ते दुरुस्त करण्यात येत आहेत. तसेच यापुढे नादुरुस्त होणा-या रस्त्यांची दुरुस्ती तातडीने करण्याबाबत ठेकेदारांना निर्देश देण्यात आले आहेत.

महामार्गाचे बांधकाम हे सविस्तर प्रकल्प अहवाल तसेच MORT & H व IRC च्या मानकानुसार व कंत्राटाच्या अटीनुसार करण्यात येत आहे. महामार्गास ठिकठिकाणी छेदत असणाऱ्या विविध प्रवाहाकरीता (नाले, ओढे, नदी इ.) योग्य ठिकाणी सविस्तर प्रकल्प अहवालाच्या तसेच द्रवीत गणनानुसार योग्य आकाराचे मोऱ्या व पुल यांचे बांधकाम करण्यात येत आहे व त्यातून सदर प्रवाहांचे पाण्याची निचरा करण्याची व्यवस्था करण्यात आली असल्यामुळे शेतात पाणी साचून राहत नाही. तथापि, अतिवृष्टीमुळे नाल्यांना आलेल्या पुराचे पाणी शेतात साचल्याकारणाने झालेल्या नुकसान पोटी भरपाई म्हणून ईपीसी कंत्राटदाराने काही शेतकऱ्यांना आर्थिक मदत केली आहे.

(५) प्रश्न क्र.२,३ व ४ वरील उत्तरामध्ये नमूद करण्यात आलेली वस्तुस्थिती लक्षात घेता या प्रकरणी चौकशी करण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

**चारकोप (मुंबई) सेक्टर १ येथे नाट्यगृहासाठी आरक्षित असलेल्या
भूखंडावरील अतिक्रमण हटविणेबाबत**

(५०) १४८५० (१९-०९-२०२०). श्री.योगेश सागर (चारकोप) : सन्माननीय गृहनिर्माण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मुंबईतील चारकोप, सेक्टर १, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर रोड, तुसली हॉटेल जवळ म्हाडाच्या नाट्यगृहासाठी आरक्षित एक भूखंड आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, लॉकडाऊनच्या काळात सदर भूखंडावर अनधिकृतपणे अतिक्रमण झाले असून ते निष्कासित करण्यासाठी लोकप्रतिनिधींने दिनांक ०१.०७.२०२० रोजी वा त्या सुमारास मुख्य कार्यकारी अधिकारी, म्हाडा व मुंबई गृहनिर्माण मंडळास कळविले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, या प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले व त्यानुसार संबंधितांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येणार आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. जितेंद्र आव्हाड (२६-१०-२०२०) : (१) व (२) हे खरे आहे.

(३) व (४) सदर भूखंडावर लगतच्या शॉपिंग बुधमधील गाळेधारकाने मागील बाजूस अनधिकृतपणे पत्राचे शेड उभारल्याचे निदर्शनास आले. त्यानुषंगाने सदर अतिक्रमीत शेड पोलीस बंदोबस्तात काढून घेण्याची कार्यवाही म्हाडामार्फत प्रस्तावित करण्यात आली असता, सदर कार्यवाहीविरुद्ध अतिक्रमण धारकाने मा. दिवाणी न्यायालय, दिंडोशी येथे दावा दाखल केला होता. सदर दाव्यामध्ये मा.दिवाणी न्यायालयाने "Due Process of law" चे पालन करून अतिक्रमण निर्मुलनाची कार्यवाही करणेबाबत आदेश दिलेले आहेत. सदरहू आदेशास अनुसरून उक्त अतिक्रमण निर्मुलनाची कार्यवाही म्हाडा मार्फत करण्यात येत असल्याचे म्हाडाच्या मुंबई मंडळाने कळविले आहे.

विधान भवन :
मुंबई.

राजेन्द्र भागवत
सचिव,
महाराष्ट्र विधानसभा.

मुद्रणपूर्व सर्व प्रक्रिया महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालयाच्या संगणक यंत्रणेवर
मुद्रण: शासकीय मध्यवर्ती मुद्रणालय, मुंबई.